

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та планування бізнесу

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

«___» _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»

на тему: **«ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЄКТУ**

СТВОРЕННЯ КУРСІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ»

Виконавець:

студентка ФЕУП

Дудаш Мирослава Едуардівна _____

Науковий керівник:

Старший викладач

Каражия Едуард Андрійович _____

Одеса – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВІДКРИТТЯ ВЛАСНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ В СФЕРІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	5
1.1.Характеристика бізнес-ідеї започаткування курсів іноземних мов.....	5
1.2. Умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері освітніх послуг	13
1.3 Обґрунтування вибору організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА БІЗНЕС-ПРОЄКТУ СТВОРЕННЯ КУРСІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ	21
2.1. Аналіз ринку послуг з вивчення іноземних мов у м. Одеса	21
2.2. Оцінка внутрішніх конкурентних переваг бізнесу	48
2.3. Формування витрат на створення та функціонування мовних курсів	51
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВІДКРИТТЯ КУРСІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	59
3.1. Розрахунок показників економічної ефективності для проєкту курсів іноземних мов	59
3.2. Аналіз можливих ризиків та заходи щодо їх мінімізації	66
ВИСНОВКИ	71
Список використаних джерел.....	74

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. У сучасному світі, що характеризується швидким темпом глобалізації та розвитку технологій, знання іноземних мов стають важливою, невід’ємною складовою успішної комунікації та професійного зростання. Попит на послуги навчання іноземних постійно зростає, оскільки люди усвідомлюють важливість міжнародного спілкування та розвитку кар’єри у міжнародному контексті. Таким чином, ідея створення курсів іноземних мов стає не лише актуальною, але й надзвичайно важливою для задоволення зростаючих потреб ринку.

Проблеми, що розглядаються в кваліфікаційній роботі досліджували такі науковці як: Доброва Н. В. [19], Карпов В. А. [20], Траченко Л.А. [22; 23; 24], Фіалковська А. А.[21; 26] та інші.

Мета кваліфікаційної роботи – дослідження можливостей створення курсів іноземних мов як підприємницького проєкту, виявлення доцільності та ефективності цієї ініціативи в контексті сучасних вимог ринку.

Для того, щоб досягти поставленої мети були поставлені наступні **завдання:**

- 1) охарактеризувати бізнес-ідею створення курсів іноземних мов;
- 2) дослідити умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері освітніх послуг;
- 3) обґрунтувати вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування;
- 4) навести характеристику діяльності новостворюваних мовних курсів;
- 5) оцінити внутрішні конкурентні переваги новостворюваного підприємства;
- 6) сформулювати поточні витрати на функціонування курсів іноземних мов «Мова-Міх»;
- 7) розрахувати та проаналізувати показники економічної ефективності проєкту;

8) проаналізувати можливі ризики та запланувати заходи щодо їх запобігання.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування доцільності створення курсів іноземних мов в м. Одеса.

Предмет дослідження – бізнес проєктування започаткування власної справи у сфері освітніх послуг.

Методи дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи використовувались такі методи:

- 1) економіко - статистичний аналіз використовувався при аналізі графіків та таблиць;
- 2) маркетинговий метод використовувався при формуванні SWOT - аналізу створюваного підприємства;
- 3) порівняльний метод використовувався при дослідженні сучасних підходів до створення підприємства та управління його економічним розвитком;
- 4) розрахунково – аналітичні методи використовувалися при визначенні проблем, тенденцій і перспектив розвитку створюваного бізнесу;
- 5) метод експертних оцінок використовувався при визначенні основних характеристик зовнішнього середовища нового підприємства.

Інформаційна база дослідження: наукові публікації та монографічні видання вітчизняних та зарубіжних вчених, нормативно-законодавчі акти України, Кабінету Міністрів України, звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів, статистичні дані Державної служби статистики України та Головного управління статистики в Одеській області.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (36 найменувань) та 3-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 80 сторінок. Основний зміст викладено на 71 сторінках. Робота містить 30 таблиць, 12 рисунків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВІДКРИТТЯ ВЛАСНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ В СФЕРІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Характеристика бізнес-ідеї започаткування курсів іноземних мов

Загальноприйнято вважати, що володіння англійської мови рівноцінне міжнародному спілкуванню. Але це не робить вивчення інших іноземних мов менш важливим. Деякі люди можуть сказати, що не кожен може добре вивчити іноземну мову.

Однак є більш стандартні способи вивчення мови – це проходження курсу іноземної мови, це відвідування спеціалізованого навчального закладу та репетиторство.

Вивчення іноземної мови перетворилося не тільки у метод самоосвіти, а й у цілком конкурентну перевагу прийому працювати. Сьогодні знанням англійської здивувати когось складно. Тому все більше людей прагнуть швидше вивчити її, а також урізноманітнити свої знання іншими мовами. Хтось просто сприймає це як хобі, інші планують працювати в іноземній компанії або на переваги у своєму резюме.

Треті бажають виїхати за кордон (жінки). А хтось і зовсім прагне виконувати пісні іншою мовою, тому й навчається.

Цільова аудиторія курсів іноземних мов:

- школярі – для саморозвитку, підтягування шкільної програми чи з метою вступити до закордонного ВНЗ;
- дошкільнята;
- студенти для розширення своїх знань;
- молоді люди, які прагнуть потрапити на роботу до закордонної компанії;
- досвідчені працівники, зайняті підвищенням кваліфікації;
- мігранти;

- подорожуючі люди. Туристи та мандрівники можуть вивчати мову для більш глибокого занурення у місцеву культуру та кращої взаємодії з місцевими жителями;
- любителі культури і мистецтва. Деякі вивчають мову для доступу до літератури, фільмів, музики та інших аспектів культури на оригінальній мові [1].

Отже, можна зробити висновок, що потенційних клієнтів для курсів іноземних мов багато. Потік клієнтів можна запланувати заздалегідь. Наприклад, оцінивши вимоги у вакансіях або, прикинувши щорічний потік студентів, які хочуть потрапити на навчання за кордон.

Цей бізнес має низку переваг, завдяки яким його можна розглядати як класну ідею для власної справи:

- низькі витрати на організацію;
- високий попит, що наростає з кожним днем;
- можливості для розширення продукту, наприклад, використання інших мов;
- ясна вертикаль розвитку. Від звичайних курсів до повноцінної школи. Слідом можна впроваджувати не тільки курси, а й факультативні заняття з інших наук. Скажімо, математика для дошкільнят, чи репетиторство з фізики;
- можливість відкриття філій та продажу франшизи.

Варто розповісти і про негативні аспекти, які можуть стати потенційними проблемами. По-перше, це брак кваліфікованих викладачів у тому регіоні, де планується відкриття курсів.

Друге, це щільна конкуренція у великих містах. Тут є можливість подумати про будівництво онлайн-бізнесу, віддалених курсів.

Відзначити варто недостатньо точний маркетинг і відсутність просування багатьох аналогічних навчальних закладів. Необхідно заздалегідь спланувати систему просування продукту на широкий ринок.

Заробляти на цій справі можна у різних форматах, наприклад:

- перше – повноцінні курси, які працюють щодня. Зазвичай заняття проходять увечері, щоб усі бажаючі мали змогу відвідувати їх після роботи чи навчання. Набираються групи, які розподіляються по тижню;
- друге – курси влітку. Орієнтовані на школярів та студентів. У більшості випадків працюють з тими, хто вже має базові знання, але яким необхідний швидкий розвиток. Такі уроки можуть бути інтенсивнішими і більше орієнтовані на мовну практику, ніж на письмову роботу;
- третій варіант – найм репетиторів, які матимуть змогу прийти до учня додому особисто. На базі будь – якої школи може бути група викладачів, які готові вирушати в будинок до учня та проводити заняття. Перевага такого підходу в тому, що працюючи тільки по ньому, вам не потрібні офіси та класи;
- навчання онлайн за допомогою різноманітних платформ, таких як скайп, зум та інші. Плюс у тому, що таким чином охоплюється величезна аудиторія. Мінусом може бути якість навчання. Але тут багато залежить від навичок учня, або навичок найнятих викладачів [1];
- останній варіант, це повноцінний освітній центр, де об'єднуються всі перераховані вище методи. Найбільш складний у реалізації проєкт, але й потенційно – найприбутковіший.

Розглянемо більш детально статистичні дані щодо знання іноземних мов серед українців. 68% опитаних громадян України мають певні знання принаймні однієї іноземної мови [2].

Загалом майже третина дорослих жителів України не володіють іноземною мовою на жодному рівні – 31,8% (опитування не враховувало російську, лише англійську, польську, турецьку, угорську, іспанську, французьку та німецьку) (рис.1.1).

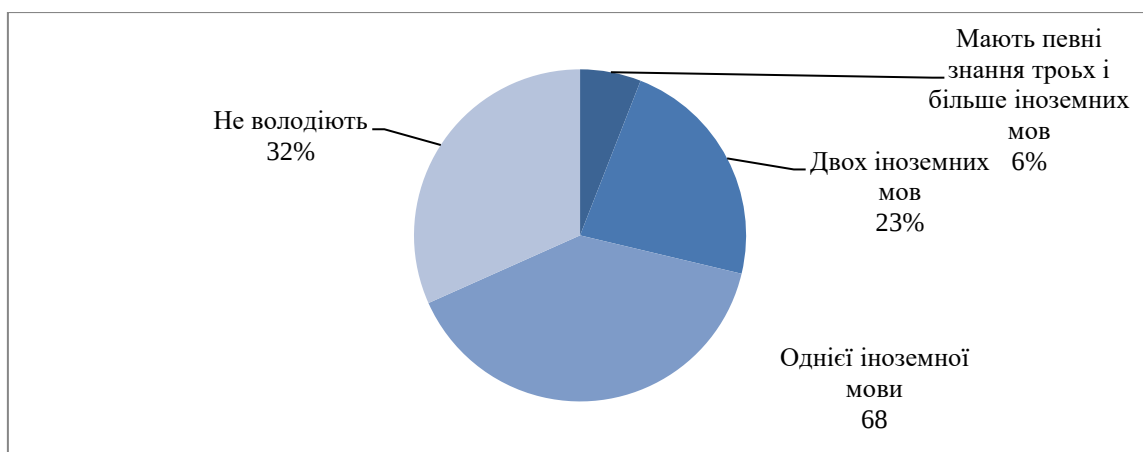

Рис.1.1. Частка населення України (віком від 18 років), яке володіє певною мірою іноземними мовами

Джерело: складено автором на основі [2]

Серед опитаної групи людей 51% респондентів сказали, що вони певною мірою знають англійську мову, але більш ретельний аналіз показав, що лише 23% можуть читати, писати та спілкуватися цією мовою на щоденному чи навіть професійному рівні. Крім того, 22% респондентів відповіли, що трохи знають польську, 14% знають німецьку, а 7% знають французьку [2]. Іспанську, угорську та турецьку мови розуміють 1-3% респондентів (рис.1.2).

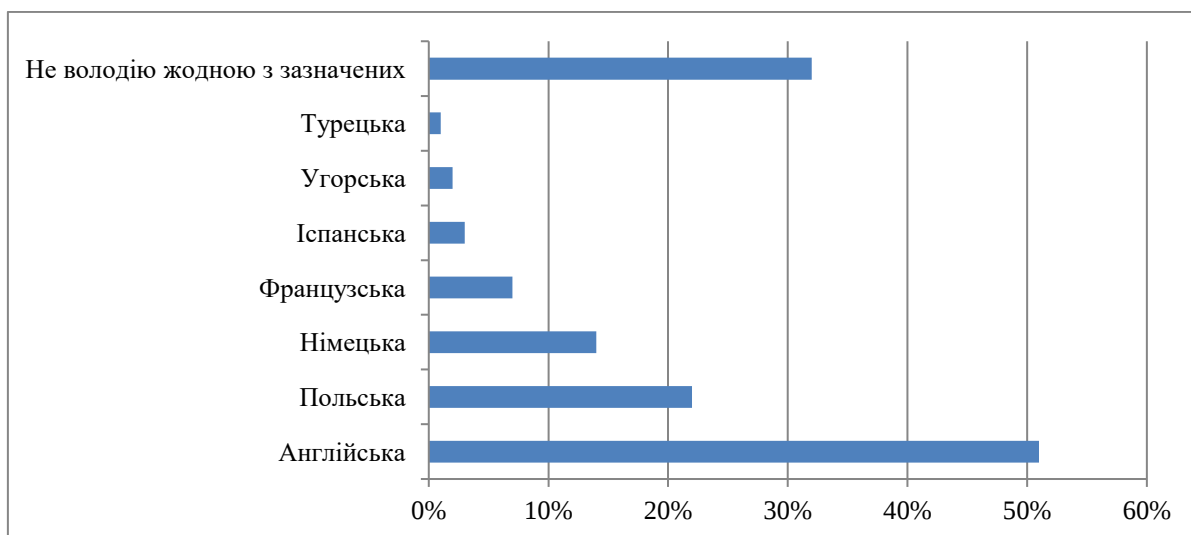

Рис. 1.2. Іноземні мови, якими у певній мірі володіє населення України

Джерело: складено автором на основі [3]

Дослідники повідомили, що за 10-бальною шкалою українці отримали 3 бали з аудіювання, 2,89 з спілкування, 2,73 з письма та 3,29 з читання. Єдиний зведений показник володіння англійською мовою серед населення України віком від 18 років становить 2,86 за 10-бальною шкалою (рис.1.3)

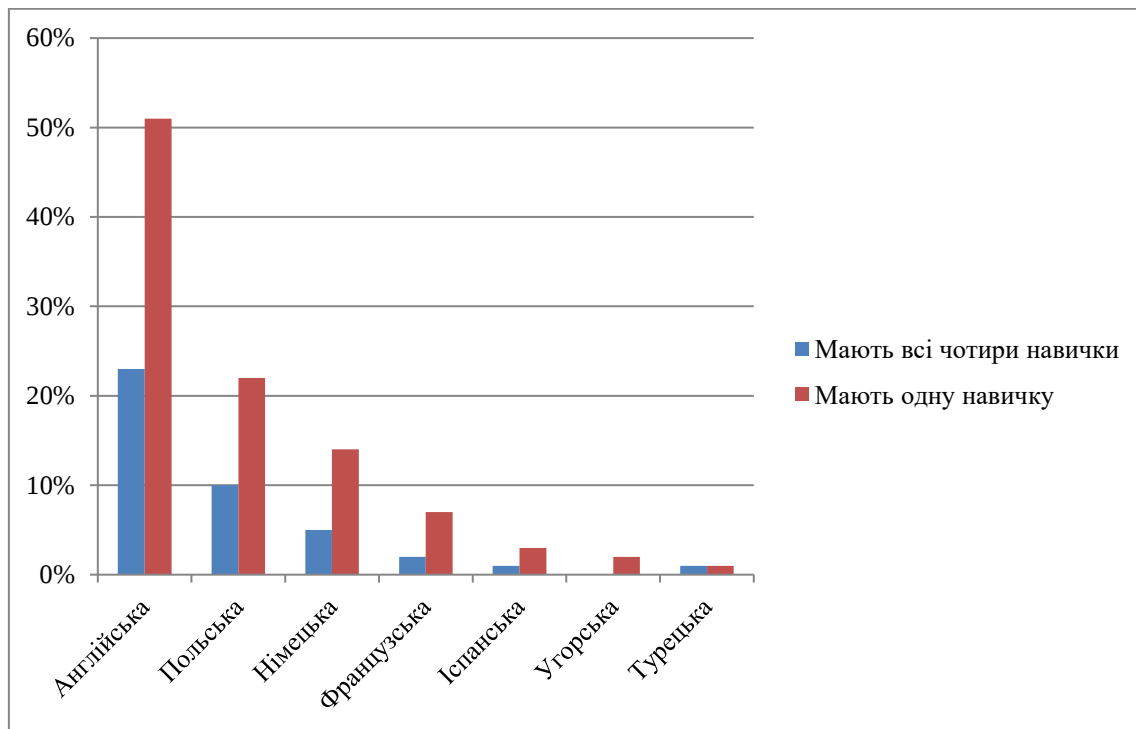

Рис.1.3. Частка респондентів, які можуть читати, писати та спілкуватися іноземною мовою

Джерело: складено автором на основі [3]

Більшість респондентів (68%) хоч трохи володіють однією мовою, але ці знання не є поглибленими. Половина з них (51%) має певні знання англійської мови, але лише 23% вміють читати, писати та спілкуватися англійською на щоденному та професійному рівні. Майже третина (29%) вивчає англійську лише в навчальних закладах і не навчається самостійно [3].

Найбільш поширеними способами самостійного вивчення іноземної мови є прослуховування англійських пісень (56%), читання інструкцій, реклами та меню (55%), читання статей в Інтернеті (54%) та перегляд відео (52%). У більшості випадків це епізодичний досвід і трапляється рідше одного разу на

місяць. 19% респондентів використовують англійську мову у своїй професійній діяльності.

Більше половини (56%) хочуть покращити знання іноземних мов, але 61% стверджують, що їх професійна діяльність не вимагає знання іноземних мов [3].

Головними мотивами для вивчення англійської є більше можливостей для подорожей (43%), інтерес до вивчення іноземної мови (36%), більш різноманітне дозвілля (33%) і можливість працювати в міжнародній компанії (31%) (рис.1.4).

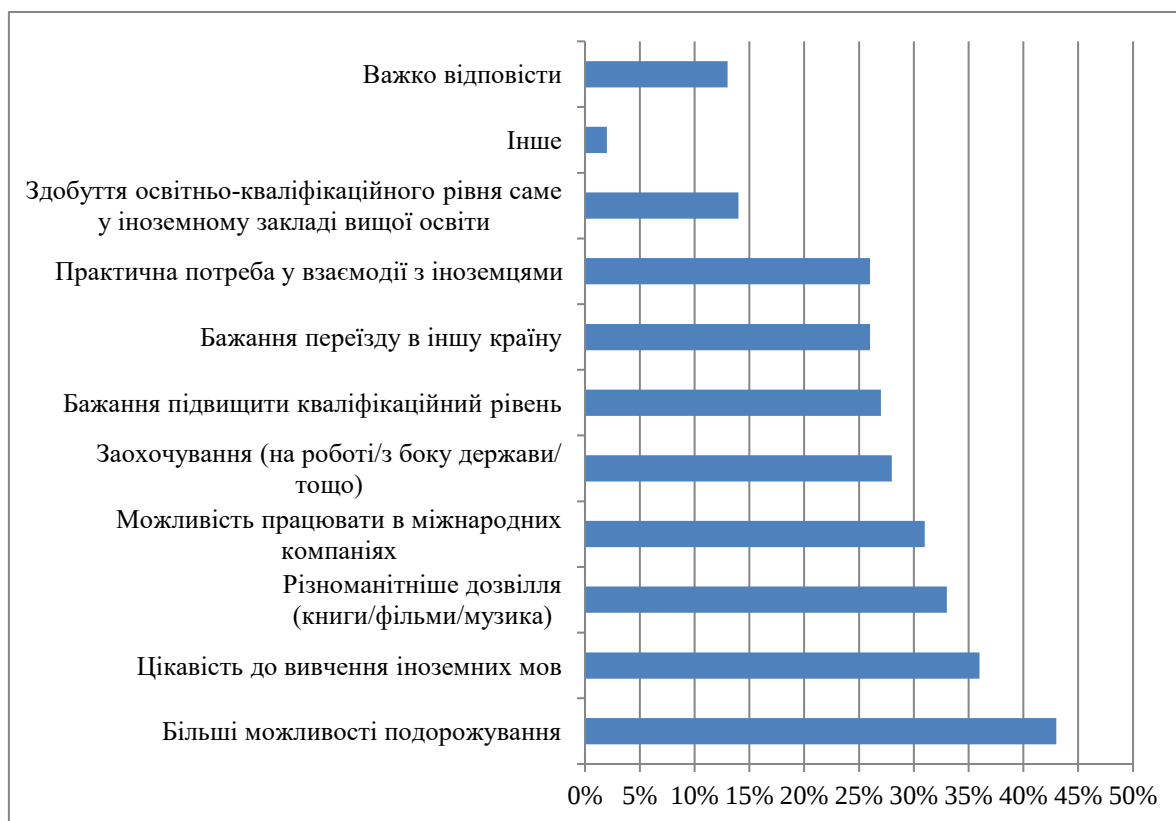

Рис.1.4. Фактори , які заохочують вивчити іноземну мову

Джерело: складено автором на основі [4]

Далі розглянемо основні перешкоди для навчання, які включають брак часу (38%), важливіші життєві пріоритети (34%), брак фінансів (33%) і відсутність мотивації (31%) (рис.1.5).

Рис.1.5. Чинники, які стримують респондентів від вивчення іноземної мови
Джерело: складено автором на основі [4]

Більшість респондентів вважають, що іноземні мови необхідно вивчати з раннього дитинства, особливо більшість (63%) вважає, що починати вивчати іноземні мови потрібно з 5-7 років.

Всі діти вивчають англійську в освітньому закладі, 27% вивчають англійську додатково. Майже всі батьки (93%) хочуть, щоб їхні діти вдосконалили свою англійську.

Опитування проводилося методом онлайн-інтерв'ю, в якому взяли участь 2001 повнолітній житель України віком від 18 років [7].

Молоді, освічені та заможні люди мають вищий рівень знання іноземної мови. Відносно добре володіють іноземними мовами міста з населенням 500 тис. і більше (77%) та Київ (84%).

Лише 1% респондентів вважають, що вивчати іноземну мову не потрібно. 32% людей вважають за потрібне вивчити хоча б одну іноземну мову, 44% вважають за необхідне вивчити дві іноземні мови, 23% вважають за необхідне вивчити три і більше іноземних мов. При цьому тільки 31% знають потрібну їм

іноземну мову. На запитання, яку мову варто вивчати в Україні, у 89% українців відповіддю була англійська [4].

З проведеного аналізу, визначено, що за останні 6 місяців 61% респондентів використовували англійську мову в повсякденному житті. В основному для спілкування зі знайомими. Близько 25% респондентів використовують англійську мову на роботі (19%) або навчанні (18%). Під час подорожі – 13%. Більшість українців (56%) мають бажання покращити знання іноземних мов, а 30% не мають цього бажання. Умови для вивчення українцями іноземних мов загалом можна розділити на чотири категорії (рис.1.6):

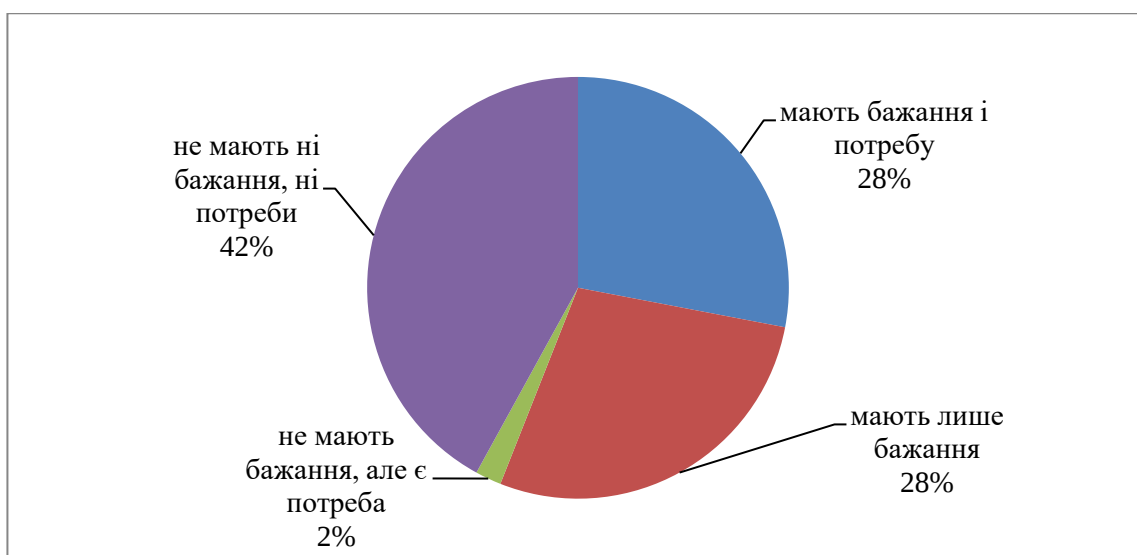

Рис.1.6. Чотири категорії умов вивчення українцями іноземних мов

Джерело: складено автором на основі [5]

Серед основних факторів, що заважають вивченню іноземних мов – це відсутність бажання та потреби (42%).

Отже, як бачимо, вивчення іноземних мов є затребуваною справою у будь-який час, а особливо зараз. Тому можна вважати, відкриття іноземних курсів є доцільним.

1.2. Умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері освітніх послуг

Відповідно до законодавства України право на здійснення підприємницької діяльності мають юридичні особи та фізичні особи-підприємці. Під приватними підприємствами розуміються юридичні особи, створені на основі юридичних осіб або індивідуальної приватної власності. Тобто спочатку необхідно визначитися з бажаною організаційною формою для ефективним провадженням підприємницької діяльності.

Розглянемо офлайн формат курсів іноземних мов. Цей формат був єдиним доступним протягом багатьох років і ідеально виконував заявлену мету. Ідеально підходить для групових і індивідуальних занять [6].

Розпочинати займатися освітньою діяльністю треба з отримання ліцензії. Ліцензії на проведення освітньої діяльності на даний момент видаються, незважаючи на воєнні дії в Україні. Однак очевидно, що строки видачі цього документу можуть бути подовженими. Видача ліцензій здійснюється місцевими органами освіти. До переліку необхідних документів обов'язково входять відомості про приміщення, де планується проводити курси, і про викладацький склад. Якщо ви одного разу отримали ліцензію, вам не потрібно її продовжувати [13].

Ліцензія на провадження освітньої діяльності потрібна лише у тому випадку, якщо є намір видавати офіційні дипломи державного зразка своїм клієнтам. Якщо планується відкрити невеликі мовні курси або навчати іншим навичкам без надання офіційних дипломів, то ліцензія не потрібна.

Фізична особа – підприємець (ФОП) може отримати ліцензію, але це стосується лише дитячих садків. Для інших видів навчальних закладів обов'язково має бути юридична особа. Організаційно – правова форма юридичної особи не має значення. Вимоги щодо отримання ліцензії не відрізняються для державних або недержавних освітніх установ [13].

Для проведення занять в офлайн форматі необхідно знайти приміщення і укласти договір оренди нерухомого майна. Це питання є особливо важливим, оскільки приміщення, що орендується, повинно відповідати всім вимогам безпеки та мати відповідні дозволи.

Забезпечення пожежної безпеки в навчальних закладах України є критично важливим аспектом, регульованим Правилами пожежної безпеки України та Правилами пожежної безпеки системи освіти та навчальних закладів України, затвердженими наказом Міністерства освіти України від 15 серпня 2016 року № 974 та зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 8 вересня 2016 року за № 1229/29359.

Основним завданням забезпечення пожежної безпеки в навчальних закладах є захист і збереження людей від небезпечних вогняних стихій, які супроводжують неконтрольоване горіння. У разі виникнення пожежі дії працівників закладу, які беруть участь у ліквідації пожежі, мають бути спрямовані на забезпечення безпеки людей, насамперед дітей, їх евакуацію та порятунок [19].

Не менш важливим є розробка системи управління охороною праці для працівників майбутніх курсів іноземних мов. Система управління охороною праці створюється керівництвом і повинна передбачати підготовку, прийняття та реалізацію завдань щодо здійснення організаційно-технічних, гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на охорону здоров'я і працездатності працівників під час їхньої роботи. Ця система є невід'ємною частиною комплексної системи менеджменту організації.

Охорона праці працівників навчальних закладів організовується відповідно до Закону України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 року № 2695-XII та Положення про організацію роботи з охорони праці та життєдіяльності. На основі цих нормативних документів розробляється «Положення про систему управління охороною праці» учасників навчально-виховного процесу закладів освіти [37].

Оскільки організація роботи з охорони праці в закладах освіти залежить від його керівників, то створення безпечних умов у навчальних приміщеннях відповідно до чинного законодавства, міжгалузевих норм, методичних та інших документів з охорони праці покладається на керівників закладів освіти. Прийняття управлінських рішень щодо функціонування системи управління охороною праці в навчальних закладах покладається на комісію з охорони праці, яка виконує певні функції. Тому організація роботи з охорони праці є спільною відповідальністю керівника робочої групи та представника (уповноваженої особи) [37].

Розглянемо також дистанційний формат навчання. У законодавстві поки що немає такого офіційного поняття, як онлайн освіта. Ліцензійними умовами передбачено, що у разі впровадження дистанційної форми навчання ліцензіат має:

- дотримуватись вимог кадрового та навчально-методичного забезпечення дистанційної форми навчання;
- забезпечити створення та функціонування системи управління дистанційною формою навчання та веб-ресурсами освітніх компонентів (навчальних дисциплін (освітніх програм)).

Онлайн освіта стала найпопулярнішою формою після 2020 року. Тож до очевидних переваг онлайн-курсів можна віднести:

- необов'язковість ліцензії;
- мінімальні інвестиції;
- охоплення більшої аудиторії;
- економія коштів;
- гнучкий розклад занять.

Розглянемо більш детально створення власного веб-сайту для курсів іноземних мов у форматі онлайн. Щоб провести мовний онлайн-курс, треба відповідати за власний веб-сайт – розробку, хостинг, дизайн. Воно повинно бути чітким і привабливим, тому що це обличчя і інструмент бізнесу.

Якщо освітній онлайн-проект розрахований на майбутнє і є бажання його розвивати, рекомендується також зареєструвати торгову марку у вигляді назви курсів, назви сайту тощо. У результаті буде усталений бренд, який не зможуть використовувати конкуренти.

Щоб уникнути майбутніх проблем із потенційними авторами, будь то текст, дизайн банера чи веб-сторінки, відео чи фото, потрібно дотримуватися деяких правил [8]:

- зображення/фото/текст/музику не можна використовувати без правових підстав, особливо з метою отримання прибутку;
- використання вищевказаних об'єктів з безкоштовних і вільних бібліотек;
- перед використанням треба перевірити авторські права та безкоштовну публічну ліцензію на об'єкт;
- якщо використання вільне, треба вказати автора та джерело запозичення;
- треба створювати власні об'єкти авторського права.

Дотримуючись цих простих правил, можна не тільки привернути увагу до творчості інших, але й зробити свій контент унікальним і виділятися серед інших.

Якщо планується вести свій бізнес як онлайн-курси, слід переконатися, що необхідні документи доступні на веб-сайті. По-перше, якщо говорити про публічну пропозицію, то у пропозиції зазначаються права потенційного клієнта. Для останніх особливо важливо розуміти, що вони можуть отримати за допомогою вашої платформи та за яких умов. Не обов'язково підписувати договір з кожним учнем/курсантом, просто вкажіть на сайті, що текст на ньому є офертою, а ще краще підготуйте окремий договір і опублікуйте на нього посилання. Пропозиція вигідна тим, що процес укладання максимально спрощений і факт укладення договору можна підтвердити простими конклюдентними діями (наприклад, оплата послуг) [14].

Якщо на веб-сайті немає публічних пропозицій, продаж послуг або товарів, наданих власником веб-сайту, не підлягає жодним положенням, окрім положень закону, що, у свою чергу, означає мінімальний захист для постачальника послуг

і майже 100% «гарантія». Продавець несе юридичну відповідальність за послуги, які він продає. Публічні оферти є механізмом захисту не тільки для користувачів, а й для власників сайту (тобто продавців), тому в інтересах бізнесу розміщувати їх на своєму сайті [8].

Варто додати, що залежно від бізнес-плану та від того, чи будемо ми залучати вчителів, можуть знадобитися звичайні контракти на надання паперових послуг і угоди про нерозголошення (NDA).

Крім того, для веб-сайту потрібен такий документ, як політика конфіденційності, який визначає правила збору, обробки та видалення персональних даних. Цей документ є обов'язковим для будь-якого веб-сайту, який збирає персональні дані в розумінні Закону України «Про захист персональних даних», а саме: інформацію або сукупність відомостей про ідентифіковану або конкретно ідентифіковану фізичну особу.

Отже, було розглянуто основні положення та умови організації іноземних курсів та які документи потрібні для їхнього відкриття.

1.3. Обґрунтування вибору організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування

З юридичної точки зору реєстрація освітнього підприємництва в Інтернеті нічим не відрізняється від іншого звичайного офлайн-підприємництва. Можна зареєструвати товариство з обмеженою відповідальністю і найняти викладачів в одну команду, а можна стати індивідуальним підприємцем і створити власний бізнес. Розглянемо ці два варіанти [9].

Для новостворюваного суб'єкта господарювання надзвичайно важливо здійснити вибір організаційно-правової форми, адже це рішення буде впливати на всі аспекти діяльності підприємства, включаючи управління, оподаткування, правову відповідальність і можливості залучення інвестицій. У порівнянні основних форм господарської діяльності в таблиці 1.1, критеріїв оцінки, ми можемо визначитися з вибором свого проєкту.

Таблиця 1.1

Порівняння ФОП і ТОВ

Критерій порівняння	ТОВ	ФОП
Реєстрація	Необхідно підготувати пакет документів та завірити їх в нотаріуса.	Провести реєстрацію можна не виходячи з дому через онлайн платформу <u>Дія</u> .
Розпорядження прибутком	Власники ТОВ можуть отримувати зароблені кошти лише у вигляді дивідендів.	Може вільно використовувати отримані в господарської діяльності кошти (в тому числі, знімати готівку з підприємницького рахунку).
Кількість осіб в бізнесі	Можна бути єдиним власником і засновником ТОВ, а можна з партнерами.	Бізнес ведеться самостійно
Залучення інвестицій	Можливість залучати інвестиції у розвиток бізнесу (у 95 % випадків інвестор вимагає відкриття ТОВ з передачею йому частки у такому ТОВ, оскільки це захищає його інтереси і надає можливість впливати на процеси управління та прийняття рішень).	Зазвичай, великі компанії, особливо іноземні, не бажають працювати з ФОП.
Додаткові витрати на бізнес	Виплата заробітної плати директору, працівникам, якщо такі є, та податків з неї. Оренда офісу, послуги бухгалтера тощо.	Не потребує додаткових затрат, окрім прямих (податки). *Якщо ФОП наймає працівників — відповідно виникають витрати на працівників (податки, робоче місце і т.д).
Відповідальність	Кожен з учасників несе відповідальність за діяльність ТОВ виключно в межах своїх вкладів.	Несе відповідальність всім своїм майном.
Облік	Бухгалтерський облік ТОВ вимагає кваліфікованого бухгалтера чи, навіть, штат бухгалтерів/аудиторів в залежності від розміру ТОВ.	ФОПи використовують спрощену систему бухгалтерського обліку, тобто, вести свою бухгалтерію, в тому числі подавати звітність, підприємець може самостійно.

Джерело: складено автором на основі [9]

Отже, найкращим варіантом буде реєстрація ФОП для подібних проєктів.

В нашому випадку оберемо ФОП 3 групи, 5 % від доходу без ПДВ. ФОП 3 групи веде облік доходів у будь-якій зручній формі.

Також ФОП 3 групи є платником єдиного соціального внеску у розмірі 22% від мінімальної з/п. Податок та єдиний соціальний внесок треба сплачувати протягом 20 днів після закінчення календарного кварталу. ЄСВ сплачується також за кожного найманого працівника [11].

Для курсів іноземних мов найбільше підходить КВЕД 85.59 – «Інші види освіти, н. в. і. у.». Цей КВЕД включає навчання мовам та вмінням спілкування. Цей клас включає: освіту, не обумовлену будь-якими рівнями, академічне навчання, діяльність навчальних центрів, які пропонують курси з корекції (додаткової підготовки певної дисципліни), діяльність курсів з підвищення професійної кваліфікації, навчання мовам і навичкам спілкування [10].

Висновки до розділу 1

Отже, з першого розділу можна зробити наступні висновки:

1. Сьогодні знанням англійської здивувати когось складно. Тому все більше людей прагнуть швидше вивчити її, а також збільшити свої знання. Хтось просто сприймає це як хобі, інші розраховують на місце в іноземній компанії або на переваги у своєму резюме.

Загалом майже третина дорослих жителів України не володіють іноземною мовою на жодному рівні – 31,8%.

Основні перешкоди для навчання включають брак часу (38%), важливіші життєві пріоритети (34%), брак фінансів (33%) і відсутність мотивації (31%).

2. Було розглянуто основні положення та умови організації іноземних курсів та які документи потрібні для їхнього відкриття.

3. З юридичної точки зору реєстрація освітнього підприємництва в Інтернеті нічим не відрізняється від офлайн-підприємництва.

В нашому випадку оберемо ФОП 3 групи. ФОП 3 групи веде облік доходів у будь-якій зручній формі. КВЕД буде обрано 85.59 – «Інші види освіти, н. в. і. у.»

РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА БІЗНЕС-ПРОЄКТУ СТВОРЕННЯ КУРСІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

2.1. Аналіз ринку послуг з вивчення іноземних мов у м. Одеса

Необхідно провести аналіз ринку освітніх послуг з вивчення іноземних мов у м. Одеса для визначення перспективності створення бізнес-проєкту відкриття мовних курсів в Одесі та області.

Ринок освітніх послуг з вивчення іноземних мов має всі інституційні ознаки, що дозволяють розглядати його як окремий цілісний ринок: наявність потреби; система дій та відносин, що виконують певні освітні функції; нормативно-правове забезпечення та регулювання; наявність організацій та груп осіб, що виконують певні ролі та функції та здійснюють підприємницьку діяльність; наявність людських, фінансових, матеріальних ресурсів тощо.

Концептуальна модель ринку освітніх послуг з вивчення іноземних мов наведена на рис. 2.1 та побудована на основі двох базових економічних категорій: попиту (бажання та намір споживачів придбати дані послуги) та пропозиції (прагнення, бажання виробника (продавця) запропонувати до продажу свої послуги).

Суб'єктами ринку освітніх послуг з вивчення іноземних мов, що формують пропозицію, є [21]:

- державні освітні установи;
- організації додаткової освіти (у тому числі, додаткові заняття, гуртки у державних освітніх установах);
- приватні освітні заклади та мовні курси;
- приватні освітні заклади додаткової освіти в галузі онлайн-навчання іноземних мов;
- приватні репетитори (більшість з них – вчителі, а також викладачі вузів, студенти та аспіранти;

- комерційні організації, які займаються розробкою та підтримкою мобільних додатків та веб-сервісів для самонавчання.

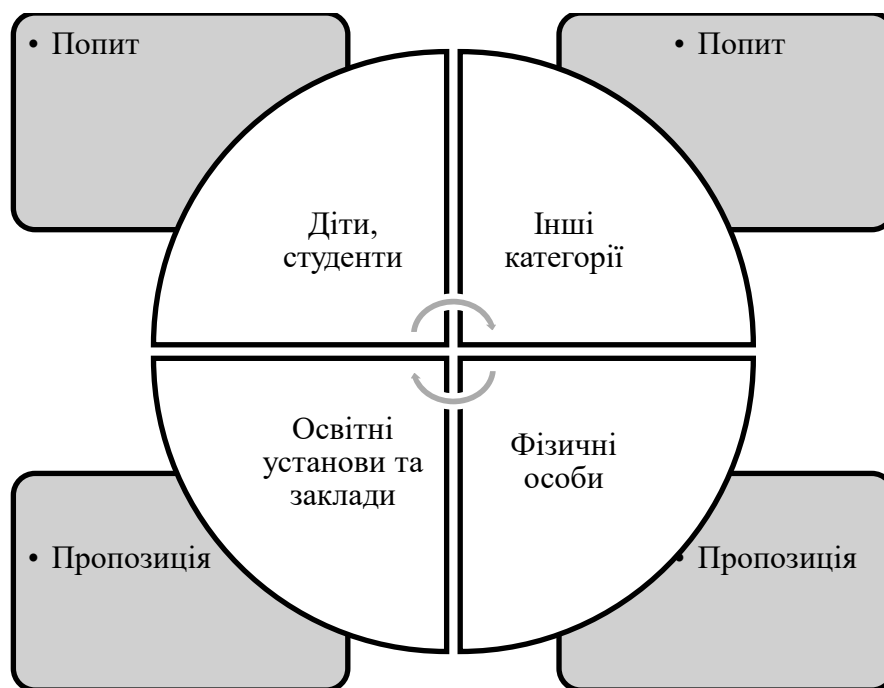

Рис. 2.1. Модель ринку освітніх послуг з вивчення іноземних мов

Джерело: складено автором на основі [12]

Досліджуючи попит на ринку освітніх послуг з вивчення іноземних мов, важливо зазначити, що вивчення іноземних мов є невід’ємною частиною соціалізації та якісної освіти.

Останнім часом запит на вивчення іноземних мов невідмінно зростає. За даними міжнародного рейтингу EF EPI (English Proficiency Index), який визначає рівень знання англійської мови, Україна показала суттєве зростання оціночного показника. У порівнянні з минулими роками, країна значно покращила свої результати. Рейтинг EPI базується на широкому спектрі тестувань і оцінок, що дозволяє отримати об’єктивну картину. Україна демонструє значний прогрес, що свідчить про підвищення уваги до вивчення англійської мови. Це позитивна тенденція, яка сприяє інтеграції у світове співтовариство. Рис. 2.2 ілюструє це зростання.

Необхідно зазначити, що за наведеним рейтингом градація балів вимірюється наступним чином: до 450 балів – дуже низький рівень знання англійської мови; від 450 до 500 балів – низький рівень знання англійської мови; 500-550 – середній рівень знання мови, а понад 550 та 600 балів – відповідно високий та дуже високий рівень знання англійської мови [17].

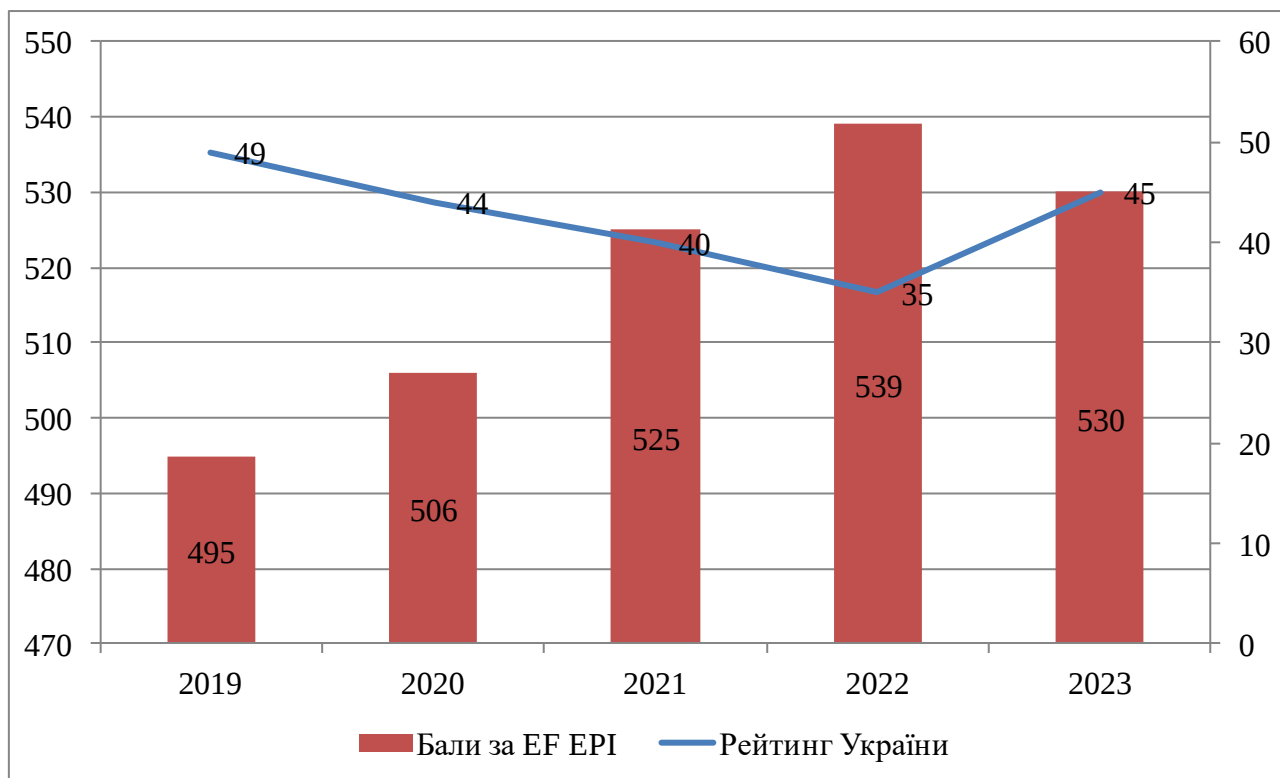

Рис. 2.2. Рейтинг України за EF EPI у 2019-2023 рр.

Джерело: складено автором на основі [17]

Отже, якщо у 2019 році Україна отримала оцінку 495 бали, що відповідає оцінці «низький рівень», то після початку повномасштабного вторгнення РФ, рівень володіння англійської мови українців покращився, що дозволило посісти одразу 35 місце із показником 539 бали, що вказує на середній рівень знання мови, навіть такий, що наближається до високого, у 2023 році показник дещо погіршився та становив 530 бали, що визначає 45-те місце серед 113 країн, де проводилися дослідження.

Зазначене надає підстав стверджувати, що попит на іноземні мови, зокрема, англійську, в нашій країні зростає та повномасштабне вторгнення надає додаткових стимулів щодо вивчення мов, особливо для тих, хто планує виїхати з країни.

Тенденція зростання попиту на іноземні мови знаходить відображення і в інших економічних показниках. Як зазначалося в першому розділі, послуги з вивчення іноземних мов, у тому числі, з організації відповідних курсів – класифікуються за КВЕД 85.59 Інші види освіти, н.в.і.у. На рис. 2.3, складеному за даними Державної служби статистики, можна подивитися вартість наданих послуг за цим КВЕД в цілому по Україні [15].

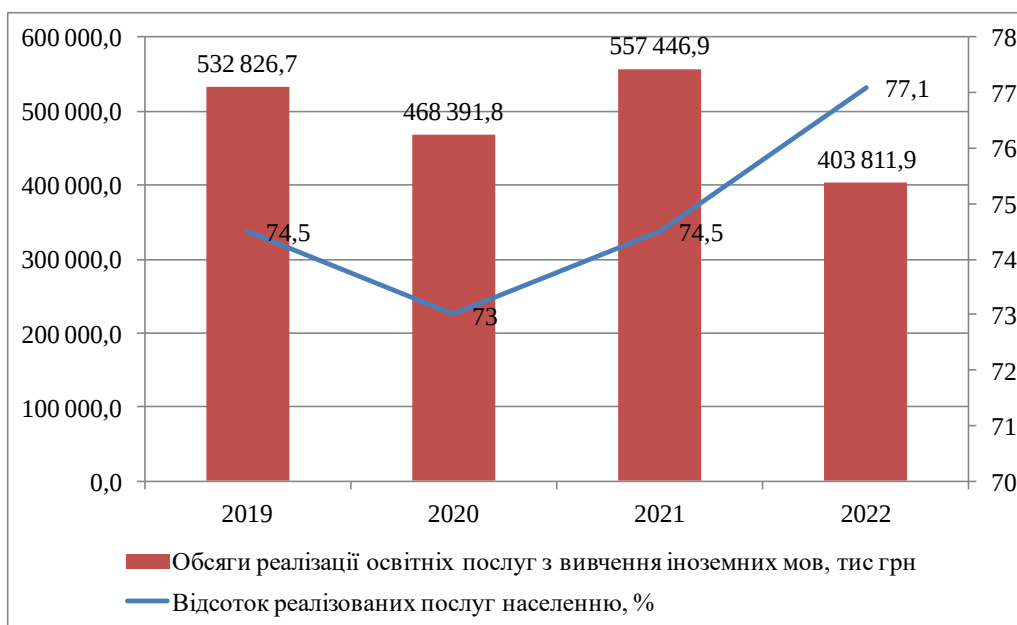

Рис. 2.3. Обсяги реалізації освітніх послуг з вивчення іноземних мов в Україні (за КВЕД 85.59) 2019-2023 рр.

Джерело: складено автором на основі [15]

Варто зазначити, що обсяги реалізації освітніх послуг з вивчення іноземних мов в Україні зростали протягом 2019-2021 рр. – загалом на 4,62 %, за виключенням 2020 року, коли через пандемію коронавірусу нового типу відбулося зменшення надання освітніх послуг всіх видів. У 2022 році через повномасштабне вторгнення рф сталося скорочення на 27,6 %, але натомість, як

видно за наведених даних, зросла частка надання освітніх послуг саме фізичним особам, які потребують вивчення іноземних мов. Якщо у 2019 році частка освітніх послуг для фізичних осіб складала 74,5 %, то за підсумками 2022 року сталося зростання цієї частки до 77,1 %. Таку зміну можна пояснити тим, що через повномасштабне вторгнення багато підприємств задля економії згорнули свої програми з розвитку персоналу, які передбачали також навчання співробітників іноземним мовам, а от фізичні особи навпаки, збільшили зацікавленість у навчанні [16].

Важливо чітко розрізняти освітні послуги, що надаються фізичним особам та юридичним особам (підприємствам, установам). Дані, наведені вище, стосуються саме освітніх послуг для фізичних осіб.

Варто також зазначити, що дані про ринок освітніх послуг не можуть бути повними, адже значна частина освітніх послуг надається нелегально (тіньовий бізнес). Це робить реальний обсяг ринку значно більшим, ніж відображається у статистичних даних.

Далі варто визначитися із цільовими аудиторіями, для яких працюватимуть досліджувані мовні курси та із тим, який саме попит задовольнятимуть пропоновані курси.

Найпопулярнішою іноземною мовою серед мешканців м. Одеси та області є англійська. Так, за даними опитування КМІС (Київський міжнародний інститут соціології), яке проводилося у 2023 році частка тих, хто вивчає англійську – становила 51,6 % (чисельність опитаних у регіоні, за даними КМІС 494 осіб) – див. діаграму на рис. 2.4 [18].

Друге місце за популярністю посідає польська мова, яку бажають вивчати 21,9 % опитаних мешканців м. Одеси та області, це приблизно удвічі менше, ніж англійську. Німецькою та французькою, своєю чергою, цікавляться 15,2 % та 8,1 % опитаних, частка іспанської мови складає 3 %, а угорської – 2 %. Серед рідкісних мов слід також виділити турецьку (1,4%).

Також опитані виявили зацікавленість в інших мовах, серед яких є китайська та арабська, які не входили до опитувальнику КМІС – на них прийшлося 0,5% відповідей.

Необхідно відмітити те, що на представленому графіку сума відповідей не дорівнює 100%, оскільки деякі респонденти вивчають кілька мов.

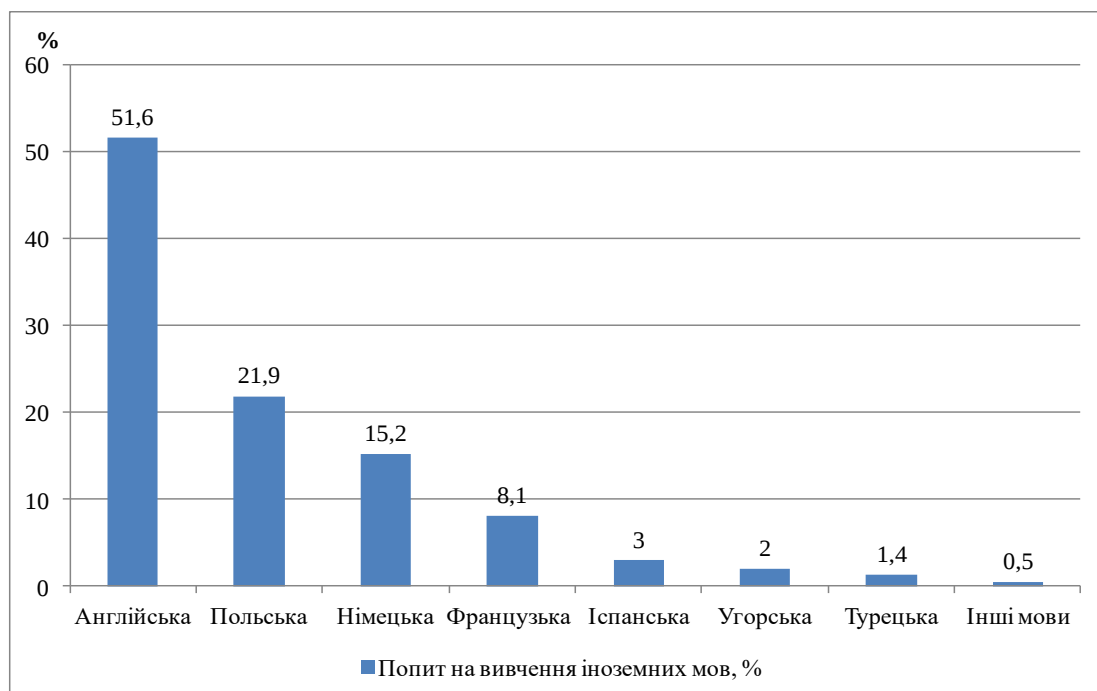

Рис. 2.4. Попит на вивчення іноземних мов у м. Одесі та Одеській області, %

Джерело: складено автором на основі [18]

Важливо зазначити, що попит на конкретні мови відрізняється залежно від роду діяльності респондента. Наприклад, китайську, арабську та турецьку називали люди, що займаються бізнесом, працюють у судноплавстві або зайняті зовнішньоторговельною діяльністю. В цілому, найактивніше іноземні мови освоюють мешканці саме Одеси, чим менше населений пункт, тим менше там зацікавлених у вивченні іноземних мов [19].

Зазначене залежить від основних мотивів попиту на вивчення іноземної мови, що також важливо з'ясувати для знов створюваних курсів, оскільки дозволить отримати сегментацію потенційних клієнтів. До мотивів вивчати

іноземні мови опитувані віднесли: професійну необхідність, кар'єрну успішність, підготовку до міжнародних іспитів, вступних іспитів до вишу, олімпіадам, співбесіди в посольстві, для подорожей та для власного розвитку.

За результатами дослідження, проведеного КМІС (Київський міжнародний інститут соціології) серед аудиторії віком від 18 до 64 років розподіл роду занять серед опитуваних має наступну структуру – табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Розподіл бажаючих вивчити іноземні мови у м. Одеса та Одеській області за статусом зайнятості, %

Мова \ Статус	Підприємці і самозайняті	Військовослужбовці	Наймані працівники	Безробітні	Пенсіонери	Ведення господарства, догляд за дітьми	Студент
Англійська	65,60	74,30	56,50	51,10	31,50	40,90	90,60
Польська	26,30	28,60	22,10	16,70	23,80	16,40	22,60
Німецька	20,10	11,40	15,30	10,80	13,30	8,20	26,40
Французька	9,30	2,90	7,80	5,90	5,30	4,10	11,30
Іспанська	4,20	5,70	2,60	2,70	2,00	4,50	3,80
Угорська	1,50	2,90	1,00	2,20	3,30	1,90	0,00
Турецька	2,7	0	0,8	0,8	1,00	1,90	0,00
Інші мови	0,61	0,00	1,01	0,00	0,00	0,00	0,81

Джерело: складено автором на основі [6]

Отже, як можна побачити, найбільший відсоток опитуваних, що обрали англійську – це студенти (90,6%), військовослужбовці (74,3 %) та підприємці і самозайняті (65,6 %); також суттєвий відсоток зацікавлених – серед найманих працівників (56,5 %), оскільки знання англійської мови все ще є важливою умовою для гідної кар'єри.

Рівень зацікавленості у вивченні польської мови є досить схожим у всіх категорій бажаючих: вивчати польську серед інших іноземних мов обирають від 16,4 % (зайняті веденням домашнього господарства) до 28,6 % опитаних (військовослужбовці).

Найбільшу зацікавленість у німецькій та французькій мовах здебільшого висловили студенти (26,4 % та 11,3 % відповідно); що стосується іспанської, то

нею в основному зацікавлені респонденти, що є військовослужбовцями та мають статус зайнятості, дотичний до бізнесу або самозайнятості – в основному це залучені до зовнішньоторговельного бізнесу [18].

Інтерес до вивчення угорської мови надають здебільшого пенсіонери, що пов'язано із можливістю виїзду туди до родичів, які мешкають та працюють в Угорщині; вивченням турецької найзначніше зацікавлені підприємці і самозайняті (2,7 %), що пояснюється можливістю налагодити прямі контакти з турецькими постачальниками та клієнтами, що сприяє покращенню ділових відносин та розвитку бізнесу в Одеському регіоні. Що стосується мов, які позначені як рідкісні, то ними цікавляться в основному наймані працівники, які працюють у сфері, яка потребує вивчення таких мов. На підставі наведених даних можна окреслити основні, найбільш бажані сегменти клієнтів майбутніх мовних курсів – слід зазначити, що хоча у опитуванні брали участь лише повнолітні, діти теж будуть значущою цільовою аудиторією – рис. 2.6.

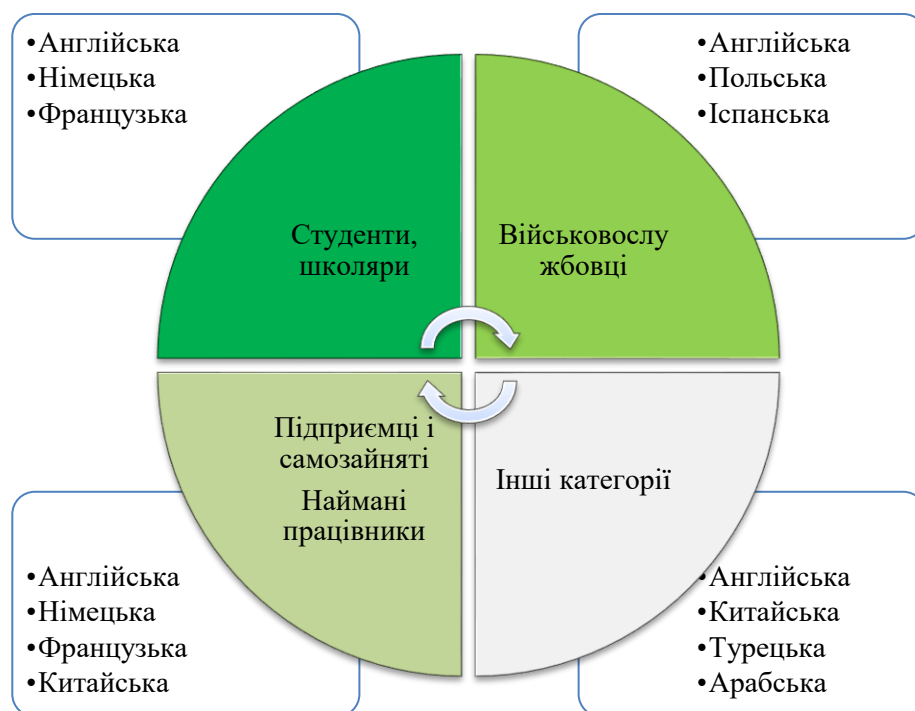

Рис. 2.6. Профіль цільової аудиторії й запланованих мовних курсів

Джерело: складено автором на основі [18]

Очікується, що найбільш масовою аудиторією для мовних курсів є школярі студенти (близько 55%), далі йдуть дорослі. За даними експертів, серед тих, хто бажає вивчати іноземні мови, груповим заняттям віддають перевагу 39% потенційних учнів, індивідуальним – 21%, займаються самостійно – 40% [19].

Отже, можна зробити такі висновки щодо попиту на вивчення іноземних мов в Одесі та області:

- найпопулярнішою іноземною мовою серед мешканців м. Одеси та області є англійська. Попит на цю іноземну мову в нашій країні зростає та повномасштабне вторгнення надає додаткових стимулів щодо її вивчення;
- друге місце за популярністю посідає польська мова;
- через повномасштабне вторгнення зацікавленість у вивченні іноземних мов збільшилась саме серед фізичних осіб;
- попит на конкретні мови відрізняється залежно від роду діяльності людини. Наприклад, китайську, арабську та турецьку називали особи, що займаються бізнесом, працюють у судноплавстві або зайняті зовнішньоторговельною діяльністю. Англійську та польську мову більш за всіх вивчають студенти, військовослужбовці, підприємці і самозайняті. Також суттєвий відсоток зацікавлених – серед найманих працівників.
- цільова аудиторія майбутніх мовних курсів – це школярі, студенти, військовослужбовці, підприємці і самозайняті, наймані працівники.

Однією з тенденцій щодо сучасного надання освітніх послуг з вивчення іноземних мов в м. Одеса та Одеській області є підвищення запиту на онлайн-формат освіти у зв'язку з повномасштабним вторгненням, що знову зробило актуальним дистанційне навчання.

Тим не менш, для створених мовних курсів «Мова-тіх» планується використання традиційного офлайн способу вивчення іноземних мов, що зумовлено, зокрема, необхідністю «живого» спілкування для найбільш ефективного засвоєння мови, особливо це актуально для школярів, а також наявністю спеціальних активностей, таких, як розмовний клуб, книжковий клуб тощо. Відповідно є всі підстави вважати, що попри вплив повномасштабного

вторгнення, мешканці міста матимуть зацікавленість у якісних послугах з вивчення іноземних мов. Досліджуваний проєкт створення курсів іноземних мов передбачає створення організації, яка надаватиме освітні послуги з вивчення іноземних мов для мешканців міста Одеса та області. Назва мовних курсів (скорочена) – «Мова-Міх», повна назва: «Мова-Міх: Курси іноземних мов та української мови в Одесі».

«Мова-Міх» буде надавати наступні послуги:

- англійська мова для дітей та дорослих, зайняття у групі. Заняття індивідуально;
- бізнес-курс (навчання ділової англійської мови, бізнес-етикету);
- англійська для моряків;
- українська мова для дітей та дорослих;
- польська мова для дітей та дорослих;
- підготовка до НМТ з англійської, української;
- підготовка до здачі TOEFL, IELTS.

Формат занять:

- очні заняття;
- дистанційні заняття;
- розмовні клуби;
- заняття з носіями мови;
- літній мовний табір для дітей.

Додаткові послуги:

- послуги з синхронного перекладу;
- послуги з перекладу документів.

Для того щоб визначити перспективи розвитку новостворених курсів з вивчення іноземних мов, дослідимо конкурентні позиції на ринку. Аналіз конкурентів допомагає чітко визначити свої конкурентні переваги та розробити стратегію їхнього використання. Це може бути унікальна методика викладання, висококваліфіковані викладачі, гнучкі умови навчання або інноваційні

технології. Знання того, що пропонують конкуренти, дозволяє створити унікальну ціннісну пропозицію, яка буде привабливою для потенційних клієнтів.

Дослідження відбудуватиметься для сегменту, в якому працюватимуть новостворені курси «Мова-Mix» в Одесі. Наразі дуже складно оцінювати стан ринку, по-перше, через брак відкритої інформації, по-друге, через значний руйнівний вплив на ділове середовище Одеси через повномасштабне вторгнення та загрози терористичних атак на місто, однак спробуємо зробити подібну оцінку, спираючись на експертну та відкриту інформацію щодо стану ринку послуг з вивчення іноземних мов в Одесі.

Основними конкурентами майбутніх курсів іноземних мов «Мова-Mix» стануть: Englishdom, Люстдорф, Welcome-Bell, Oratorica, Green Forest, Green Country, Yappi.

Розглянемо більш детально основні компанії.

Englishdom – це українська онлайн-школа англійської мови, яка працює вже понад 13 років і обслуговує більше 50,000 студентів. Вона пропонує широкий спектр навчальних програм. Englishdom пропонує заняття у групах та індивідуальні уроки з викладачем, який підлаштовується під потреби та рівень знань студента. Перед початком навчання є можливість обрати викладача за особистими уподобаннями. Учні також мають доступ до менеджерів підтримки, які допомагають з організаційними питаннями та підбором викладачів [29].

Школа розробила спеціалізовані програми для різних професій та цілей, включаючи курси для бізнесменів, маркетологів, економістів, а також програми для підготовки до міжнародних іспитів, таких як IELTS. Для поліпшення розмовних навичок, Englishdom пропонує розмовні клуби, де студенти можуть практикувати мовлення в невимушеній обстановці, зосереджуючись на реальних життєвих ситуаціях.

Щоб допомогти студентам у самостійній роботі, школа надає онлайн тренажери для відпрацювання граматики, лексики та інших мовних навичок. Крім того, для дітей школа пропонує спеціальні програми, які враховують

особливості дитячого сприйняття та навчання, включаючи інтерактивні завдання та елементи гри для залучення молодших учнів до процесу вивчення мови [29].

У таблиці 2.2. представлені умови навчання на курсах Englishdom.

Таблиця 2.2

Умови навчання на курсах Englishdom

Умови навчання	Характеристика
Формат навчання	Онлайн
Сертифікат	Після кожного рівня навчання
Заняття з носієм	+
Відпрацювання пропущених занять	+
Розмовний клуб	+
Літній мовний табір	-
Початок занять (як часто проходить набір)	Щотижня
Вартість першого заняття	Безкоштовно
Тест на визначення рівня мови перед навчанням	+
Формат оплати	Помісячно, за семестр
Кількість студентів у групі	До 12 осіб

Джерело: складено автором на основі [29]

Englishdom надає послуги з вивчення англійської мови, використовуючи різноманітні навчальні матеріали та підручники, що адаптовані під різні рівні знань та цілі студентів. Основні підручники включають серії таких відомих видань, як "Gold Series" від Pearson Longman та "Cutting Edge" також від Pearson Longman, які орієнтовані на британський варіант англійської мови і використовуються для підготовки до міжнародних іспитів, а також для загального покращення розмовних та граматичних навичок.

Для дітей використовуються спеціалізовані ресурси, такі як історії та казки з Storynory, а також мультфільми з Cartoon Network, що допомагає молодшим учням зануритись у мовне середовище та полегшити процес навчання через інтерактивні та цікаві матеріали [29].

Отже, Englishdom пропонує різноманітні послуги для вивчення англійської мови у форматі онлайн, це:

- індивідуальні заняття;
- заняття у групах;
- спеціалізовані програми для різних професій;
- розмовні клуби;
- онлайн тренажери та відеоуроки;
- гейміфікація навчання для дітей;

Навчальний центр «Люстдорф». Адреси філіалів: Люстдорфська дорога, 27; вулиця Академіка Корольова, 56; проспект Добровольського, 84; вулиця Успенська 20.

Навчальний центр «Люстдорф» один з перших, хто відкрив курси іноземних мов в Одесі 25 років тому. «Люстдорф» є мовними курсами, які найдовше представлені на ринку та відповідно мають усталену репутацію. Центр пропонує курси англійської, французької, німецької та іспанської мов для людей різного віку та рівня знань. Особливо виділяються курси англійської мови, які включають програми для дітей та дорослих, англійську для моряків, підготовку до НМТ та міжнародних іспитів (TOEFL, IELTS). Також організовуються розмовні клуби, де студенти можуть практикувати розмовні навички з носіями мови, та курси бізнес-англійської для професійного спілкування [29].

Курси з німецької мови включають загальні програми для всіх рівнів підготовки, спеціалізовані курси для підготовки до міжнародних іспитів TestDaF та розмовні клуби для удосконалення розмовних навичок. У таблиці 2.3. представлені умови навчання на курсах Люстдорф.

Таблиця 2.3

Умови навчання на курсах Люстдорф

Умови навчання	Характеристика
Формат навчання	Офлайн, онлайн
Сертифікат	Після кожного рівня навчання
Заняття з носієм	+
Відпрацювання пропущених занять	+

Продовження таблиці 2.3

Розмовний клуб	+
Літній мовний табір	+
Початок занять (як часто проходить набір)	Щотижня
Вартість першого заняття	Безкоштовно
Тест на визначення рівня мови перед навчанням	+
Формат оплати	Абонемент, кожне заняття окремо
Кількість студентів у групі	8-10 осіб

Джерело: складено автором на основі [30]

Мовний центр Люстдорф в Одесі використовує сучасні та якісні підручники для викладання іноземних мов. Для англійської мови використовуються такі популярні серії підручників, як "New English File" і "Headway" від Oxford University Press, які відомі своєю ефективністю та інтерактивним підходом до навчання. Також в арсеналі є підручники "Speakout" від Pearson, які включають автентичні матеріали BBC для розвитку навичок говоріння і слухання [29].

Для викладання німецької мови використовуються підручники серій "Menschen" і "Schritte International" від Hueber, які допомагають у вивченні мови завдяки структурованим урокам та інтегрованим мультимедійним матеріалам. Викладачі французької мови застосовують "Alter Ego+" від Hachette, який відомий своєю комунікативною методикою, а для іспанської мови часто використовуються підручники серії "Aula Internacional" від Difusión, які зосереджені на розвитку практичних мовних навичок [29].

Навчальний центр "Люстдорф" забезпечує індивідуальні та групові заняття, а також дистанційні курси для тих, хто не може відвідувати заняття наживо. Центр також пропонує малі групи для більш інтенсивного навчання, що дозволяє викладачам приділити більше уваги кожному студенту та адаптувати навчальний процес під індивідуальні потреби. Центр регулярно проводить лекції та майстер-класи на різні теми, пов'язані з іноземними мовами та культурою тих

країн, чий мови вивчаються. Пропонуються літні мовні табори для дітей та підлітків. "Люстдорф" має високий рейтинг та багато позитивних відгуків від учнів [29].

Отже, мовний центр "Люстдорф" має багато переваг:

1. Широкий вибір курсів: англійська, французька, німецька та іспанська мови для дітей та дорослих, на всіх рівнях, з підготовкою до іспитів та спеціалізованими курсами.
2. Використання якісних підручників, інтерактивні методи, малі групи для більш інтенсивного навчання.
3. Можливість вибрати формат навчання (індивідуальні, групові або дистанційні заняття).
4. Розмовні клуби, зустрічі з носіями мови, лекції, майстер-класи, літні мовні табори.

Welcome-Bell. Це також одні з найстаріших мовних курсів Одеси, мережа центрів поглибленого вивчення іноземних мов, що діють за підтримки Одеської громадської організації освіти і просвіти, культури і спорту «Мовна Академія».

Мови, що вивчаються: англійська, французька та німецька.

Специфікою Welcome-Bell – є навчання переважно дітей та підлітків, дошкільного віку, шкільного віку та абітурієнтів.

Конкурентною перевагою Welcome-Bell на ринку є підручники власної розробки педагога-методиста Welcome-Bell Ж. М. Лелиці. Додатково на заняттях використовуються підручники провідних світових видавництв (Longman, Macmillan, Cambridge, Oxford, Pearson), художня література, призначена для домашнього читання, а також аудіо- та відеокурси, матеріали мережі Інтернет. Забезпечується якісна підготовка до НМТ та ДПА [30].

Мовні курси мають одинадцять навчальних центрів розташовані у приміщеннях десяти шкіл Київського району м. Одеси. Програми навчання включають як заняття у групах, так і індивідуальні. Навчання відбувається в форматі офлайн та онлайн.

Додаткові програми передбачають [30]:

- розмовний клуб з англомовними викладачами;
- літній мовний табір «Bright Kids Camp»;
- тематичні заняття, ігри, конкурси, квести, майстер-класи.

Зазначимо, що на сьогодні Welcome-Bell є основним конкурентом Люстдорф на обраній ніші ринку (іноземні мови для дорослих та дітей, а також додаткові освітні послуги), а також досліджуваної мережі мовних курсів Oratorica на ринку Одеси. Як основний конкурент лідеру ринку, Welcome-Bell має 11 філій станом на початок 2024 року. В таблиці 2.4 представлені умови навчання на курсах Welcome-Bell.

Таблиця 2.4

Умови навчання на курсах Welcome-Bell

Умови навчання	Характеристика
Формат навчання	Офлайн, онлайн
Сертифікат	Після кожного рівня навчання
Заняття з носієм	+
Відпрацювання пропущених занять	+
Розмовний клуб	+
Літній мовний табір	+
Початок занять (як часто проходить набір)	Перші числа місяця
Вартість першого заняття	Безкоштовно
Тест на визначення рівня мови перед навчанням	+
Формат оплати	помісячно
Кількість студентів у групі	Від 4 до 10

Джерело: складено автором на основі [29]

Отже, ключові особливості Welcome-Bell:

1. Один з найстаріших мовних центрів Одеси.
2. Підручники власної розробки, які розроблені спеціально для дітей та підлітків.
3. Різноманітні методики навчання, включаючи аудіо- та відеокурси, матеріали мережі Інтернет, художню літературу, тематичні заняття, ігри, конкурси, квести, майстер-класи.

4. Якісна підготовка до НМТ та ДПА.
5. 11 навчальних центрів, розташованих у різних районах Одеси.
6. Заняття як у групах, так і індивідуально.
7. Офлайн та онлайн навчання.
8. Додаткові програми, такі як розмовний клуб з англomовними викладачами та літній мовний табір “Bright Kids Camp”.

Oratorica. Адреса: вулиця Черняхівського 4

Oratorica – це школа іноземних мов для дорослих та дітей, але із спеціалізацією саме на навчанні дорослих слухачів. Іноземні мови, які пропонує Oratorica:

англійська, німецька, іспанська, італійська, польська, французька, українська.

Особливість мовних курсів – навчання студентів за комунікативною методикою – все, що вивчають студенти, відразу ж застосовується у розмовній мові, адже студенти вивчають слова та фрази, які знадобляться їм у реальному житті. Oratorica є офіційними партнерами всесвітньо відомого видавництва Cambridge (англійські підручники) та Hueber (книги з вивчення німецької мови) [31].

Навчання проводиться як у групах, так і індивідуально, з можливістю вибору між очними та онлайн-заняттями. Групи невеликі: 6-8 осіб на очних заняттях та 4-5 осіб на онлайн-уроках, що забезпечує індивідуальний підхід до кожного студента.

Якщо студент відвідував всі заняття, але не засвоїв матеріал, він може пройти курс повторно безкоштовно. Пропущені уроки можна відпрацювати в іншій групі або самостійно з подальшою перевіркою викладача, а індивідуальний урок з пропущеної теми оплачується зі знижкою 50%. можна відпрацювати в іншій групі або самостійно з подальшою перевіркою викладача, Після завершення курсу студенти отримують іменні сертифікати із зазначенням рівня знань курсу студенти отримують іменні сертифікати отримують іменні за системою CEFR.

Oratorica пропонує курси підготовки до іспитів IELTS, TOEFL, DSD, Marlins, ДПА, НМТ [31]. В таблиці 2.5 представлені умови навчання на курсах Oratorica.

Таблиця: 2.5

Умови навчання на курсах Oratorica

Умови навчання	Характеристика
Формат навчання	Офлайн, онлайн
Сертифікат	Після кожного рівня навчання
Заняття з носієм	+
Відпрацювання пропущених занять	+
Розмовний клуб	+
Літній мовний табір	+
Початок занять (як часто проходить набір)	Щотижня
Вартість першого заняття	Безкоштовно
Тест на визначення рівня мови перед навчанням	+
Формат оплати	Помісячно
Кількість студентів у групі	Офлайн 6-8 осіб, онлайн 3-5 осіб

Джерело: складено автором на основі [29]

У школі іноземних мов Oratorica використовуються сучасні підручники від таких провідних видавництв, як Cambridge University Press, Oxford University Press, Pearson та Macmillan. Ці матеріали забезпечують актуальний та ефективний підхід до вивчення мов, включаючи інтерактивні вправи, мультимедійний контент та онлайн-ресурси, що допомагають студентам опановувати мову як у класі, так і самотійно вдома.

Додаткові послуги школи включають безкоштовне тестування для визначення рівня знань мови та розмовні клуби [31].

Отже, Oratorica має такі переваги:

1. Надання послуг з вивчення рідкісних мов на ринку, зокрема іспанська та італійська.
2. Спеціалізація – навчання дорослих слухачів.
3. Комунікативна методика.

4. Партнерство з відомими видавництвами.
5. Невеликі групи.
6. Можливість пройти курс повторно безкоштовно.
7. Підготовка до іспитів.
8. Підручники від провідних світових видавництв.
9. Безкоштовне тестування для визначення рівня знань мови.
10. Розмовні клуби.

Үаррі. Адреса: вулиця Мечникова 11, Київ.

Үаррі є спеціалізованою школою бізнес-англійської, заснованою у 2004 році в Україні. Школа проводить заняття у форматі офлайн у Києві, але більше робить опір на онлайн навчання. Вона пропонує курси, орієнтовані на підвищення рівня володіння мовою для ведення бізнесу, спілкування в корпоративному середовищі, участі в зустрічах, презентаціях та написанні професійних листів і звітів. Үаррі також надає спеціалізовані курси для різних професій, зокрема менеджерів, тімлідів, ейчарів, юристів та фінансистів, з акцентом на спеціальну лексику та професійні ситуації. Для індивідуальних студентів – заняття з викладачем, для компаній та фірм – організація занять у групах. Тобто, мовні курси пропонують корпоративний пакет [33].

Школа пропонує корпоративне навчання, включаючи групові та індивідуальні заняття для співробітників великих компаній, таких як Henkel, BMW, Boeing, Monobank та інших. Викладачі Үаррі мають багаторічний досвід роботи в корпоративному секторі, що забезпечує високий рівень викладання, адаптований до потреб бізнесу.

Навчання в Үаррі побудовано на інтерактивних методах, таких як flipped classes, spaced repetition, гейміфікація, дискусії у віртуальних кімнатах та живі дошки. Використовується власна платформа уCloud, на якій розміщуються цифрові підручники та навчальні матеріали, що оновлюються щотижня відповідно до актуальних світових подій. Це дозволяє студентам отримувати доступ до сучасної інформації [33].

Үаррі також готує студентів до складання міжнародних іспитів, таких як IELTS, TOEFL та TOEIC, пропонуючи інтенсивні курси з підготовки до цих тестів, з фокусом на всі необхідні навички – читання, письмо, аудіювання та розмову. Для додаткової практики розмовної англійської організовуються розмовні клуби [33].

Школа надає можливість відпрацювати пропущене заняття самостійно за допомогою цифрових підручників і додаткових матеріалів, доступних в особистому кабінеті студента. В таблиці 2.6 представлені умови навчання на курсах Үаррі.

Таблиця 2.6

Умови навчання на курсах Үаррі

Умови навчання	Характеристика
Формат навчання	Офлайн, онлайн
Сертифікат	Після кожного рівня навчання
Заняття з носієм	+
Відпрацювання пропущених занять	Самостійне опрацювання за матеріалами на платформі
Розмовний клуб	+
Літній мовний табір	-
Початок занять (як часто проходить набір)	Щотижня
Вартість першого заняття	безкоштовно
Тест на визначення рівня мови перед навчанням	+
Формат оплати	Помісячно
Кількість студентів у групі	До 6 осіб

Джерело: складено автором на основі [33]

Үаррі використовують кілька популярних підручників для викладання іноземних мов. Серед матеріалів є Cambridge face2face, який пропонує систематичний підхід до вивчення англійської мови з акцентом на розвиток граматики, лексики, читання та навичок слухання. Підручник включає інтерактивні компоненти, такі як ігри, групові дискусії та інші активності, які сприяють комунікативному навчанню. Oxford Picture Dictionary зосереджений на

вивченні словникового запасу через ілюстрації та сценарії з повсякденного життя, допомагаючи учням засвоювати нові слова та фрази в контексті реальних ситуацій. Серія підручників *American English File* охоплює всі рівні від початкового до просунутого, включає уроки з граматики, лексики, вимови, а також розділи з практичною англійською мовою та оглядові розділи для закріплення матеріалу [33].

Отже, деякі з ключових моментів про Yappi:

1. Спеціалізація на англійську мову в сфері бізнесу:
 - загальна бізнес-англійська;
 - англійська для певних професій (менеджери, HR, юристи, фінансисти);
 - підготовка до іспитів (IELTS, TOEFL, TOEIC).
2. Концентрація на онлайн-навчанні, але також пропонуються послуги з офлайн заняття у Києві.
3. Інтерактивні методи навчання (flipped classes, spaced repetition, гейміфікація).
4. Власна платформа уCloud з цифровими підручниками та навчальними матеріалами.
5. Розмовні клуби.
6. Можливість відпрацювати пропущене заняття самостійно.
7. Викладачі – професіонали з багаторічним досвідом роботи в корпоративному секторі.
8. Групові та індивідуальні заняття для співробітників компаній.

Green Forest. Адреса: м. Львів, вул. Шевченка, 25

Green Forest – це одна з найбільших мереж шкіл англійської мови в Україні, що надає послуги як онлайн, так і офлайн. Щорічно школа навчає понад 20 000 студентів. Програми навчання включають стандартний курс тривалістю 4 місяці та інтенсивний курс тривалістю 9 тижнів, охоплюючи різні рівні від Elementary до Advanced. Методика навчання базується на сучасних підходах та використовує комунікативну методику, а також власний інтерактивний підручник "Notes by Green Forest". Кожна група має двох викладачів, що допомагає краще охопити навчальний матеріал. Школа також надає доступ до

власної онлайн-платформи "Smarte" та додатку "My Green Forest" для зручного контролю за навчанням. Додаткові послуги включають доступ до безкоштовних спецкурсів, тренінгів, розмовних клубів з носіями мови та занять по Skype. Крім того, є студія відео та аудіозапису для створення навчальних матеріалів та сотні додаткових спецкурсів та івентів для студентів [34]. Загалом, Green Forest забезпечує комфортне і сучасне навчання, спрямоване на досягнення конкретних мовних цілей та професійного зростання.

Green Forest надає підготовку до міжнародних іспитів з англійської мови. Школа пропонує спеціалізовані курси, які допомагають студентам підготуватися до таких іспитів, як TOEFL, IELTS, FCE (First Certificate in English) та CAE (Certificate in Advanced English). Ці курси орієнтовані на розвиток необхідних навичок і стратегій для успішного складання іспитів [34]. В таблиці 2.7 представлені умови навчання на курсах Green Forest.

Таблиця 2.7

Умови навчання на курсах Green Forest

Умови навчання	Характеристика
Формат навчання	Офлайн, онлайн
Сертифікат	Після кожного рівня навчання
Заняття з носієм	+
Відпрацювання пропущених занять	+
Розмовний клуб	+
Літній мовний табір	+
Початок занять (як часто проходить набір)	Щомісяця
Вартість першого заняття	Безкоштовно
Тест на визначення рівня мови перед навчанням	+
Формат оплати	Помісячно, посеместрово
Кількість студентів у групі	5-10

Джерело: складено автором на основі [34]

Отже, деякі особливості Green Forest:

- стандартні та інтенсивні курси англійської мови для всіх рівнів, від початківців до просунутих;

- комунікативна методика та власний інтерактивний підручник "Notes by Green Forest";
- власна онлайн-платформа "Smarte" та додаток "My Green Forest";
- безкоштовні спецкурси, тренінги, розмовні клуби з носіями мови, заняття по Skype, студію відео та аудіозапису, а також безліч інших додаткових спецкурсів та івентів;
- спеціалізовані курси підготовки до міжнародних іспитів з англійської мови, таких як TOEFL, IELTS, FCE та CAE.

Green Country — це школа англійської мови, яка спеціалізується на навчанні дітей віком від 6 до 16 років. Школа пропонує як онлайн, так і офлайн формати навчання, використовуючи сучасні методики та інтерактивні підходи до навчання. Місце розташування – Київ, Харків, Львів.

Основні курси включають [35]:

- комплексний курс: стандартний та повний;
- розмовний курс з носіями мови;
- курси підготовки до НМТ: повний, інтенсивний та спеціалізований.

Унікальною особливістю школи є використання моделі "перевернутий урок", де учні готуються до заняття самостійно за допомогою онлайн-платформи, а під час уроку основна увага приділяється практиці говоріння.

Green Country також використовує систему мотивації власною валютою "кантриками", які діти можуть заробляти за активну участь у навчанні та обмінювати на різні подарунки. Це сприяє підтримці інтересу до навчання та залученості дітей [35].

Школа пропонує різні рівні курсів, від початкового до просунутого (від A1 до C2), і надає сертифікати після завершення кожного рівня. Також є можливість брати участь у розмовних клубах та використовувати інтерактивні вправи-тренажери у особистому кабінеті студента. Окрім цього, Green Country готують до таких міжнародних іспитів, як Cambridge English Exams (YLE, KET, PET).

Додаткові послуги включають літні табори з зануренням в англомовне середовище, організацію тематичних заходів і свят для дітей.

Основними навчальними матеріалами є підручники від провідних міжнародних видавництв, таких як Cambridge University Press та Oxford University Press. Green Country також використовує власні навчальні матеріали та інтерактивні ресурси, розроблені для конкретних потреб своїх студентів, що дозволяє зробити навчання більш персоналізованим та цікавим [35]. В таблиці 2.8 представлені умови навчання на курсах Green Country.

Таблиця 2.8

Умови навчання на курсах Green Country

Умови навчання	Характеристика
Формат навчання	Офлайн, онлайн
Сертифікат	Після кожного рівня навчання
Заняття з носієм	+
Відпрацювання пропущених занять	+
Розмовний клуб	+
Літній мовний табір	+
Початок занять (як часто проходить набір)	Щомісяця
Вартість першого заняття	Безкоштовно
Тест на визначення рівня мови перед навчанням	+
Формат оплати	Помісячно, посеместрово
Кількість студентів у групі	4-12

Джерело: складено автором на основі [35]

Отже, деякі з ключових особливостей Green Country:

- онлайн і офлайн формати навчання;
- унікальна модель "перевернутий урок": учні готуються до заняття самостійно за допомогою онлайн-платформи, а під час уроку основна увага приділяється практиці говоріння;
- система мотивації власною валютою - "кантриками", яка стимулює активну участь у навчанні;

- курси для всіх рівнів, від початківців до просунутих, а також курси підготовки до НМТ та міжнародних іспитів;
- розмовні клуби, інтерактивні вправи-тренажери, літні табори, тематичні заходи та свята;
- підручники від провідних міжнародних видавництв, а також власні навчальні матеріали та інтерактивні ресурси.

Окремо слід розглянути цінові пропозиції зазначених шкіл та курсів своїм клієнтам, для чого порівнюємо їх у табл. 2.9.

Як видно з наведених даних, представлені школи спеціалізуються як на групових, так і на індивідуальних заняттях. Якщо подивитися на ціни, то слід зазначити, що найбільші школи, які працюють на національному рівні, здебільшого пропонують найвищі ціни на індивідуальні заняття.

Якщо подивитися на ціни на заняття в групі, то найдешевші пропозиції – у Green Country, де одна година заняття у групі коштує 112,5 грн. та у «Люстдорф» – 116,67 грн. за годину.

Таблиця 2.9

Цінові пропозиції на навчання англійської мови в м. Одеса

Школа/курси	Групові заняття						Індивідуальні заняття	
	Вартість семестр, грн	Тривалість, міс	Кількість занять	Тривалість, хв	Ціна, грн/год	Кількість учнів	Ціна, грн	Тривалість, хв
Люстдорф	6300	3	36	90	116,67	1 413	1066,7	90
Green Forest	8500	4	48	90	118,06	2284	1062,5	110
Welcome-Bell	1200	1	2	150	240,00	2 179	1000	100
Yappi	12500	4	32	100	234,38	2667	1195	120
Oratorica	4600	2	32	60	143,75	3108	600	90
Green Country	8100	4	48	90	112,50	3472	1012,5	120
Englishdom	8100	2,5	20	60	405,00	4544	1620	90

Джерело: складено автором за допомогою [29], [30], [31], [32], [33], [34].

Аналіз таблиці показує, що найдорожчі групові пропозиції – у Englishdom (405 грн. за годину) та у Welcome-Bell (240 грн за годину). Найкраща пропозиція

для учня з точки зору співвідношення цін за індивідуальні та групові заняття – це Люстдорф та Green Country, також привабливою є пропозиція Oratorica.

У таблиці 2.10 порівняємо найбільш впливових для «Мова-Міх» конкурентів за спільними конкурентними перевагами.

Таблиця 2.10

Порівняння конкурентних переваг курсів іноземних мов

Конкурентні переваги	Курси іноземних мов				
	Englishdom	Люстдорф	Welcome-Bell	Oratorica	Yappi
Кількість мов	1	4	3	7	1
Підготовка до міжнародних іспитів	IELTS	TOEFL, IELTS, TestDaF, DELF, DELE	-	IELTS, TOEFL, DSD, Marlins	IELTS, TOEFL, TOEIC
Підготовка до НМТ	-	+	+	+	-
Мовний клуб	+	+	+	+	+
Літній мовний табір	-	+	+	+	-
Час на ринку	Понад 13 років	25 років	Більше 25 років	18 років	17 років
Підручники власної розробки/власна платформа	-	-	+	-	+
Кількість філій	0	4	11	1	1
Формат навчання					
Індивідуальні заняття	+	+	+	+	+
групові заняття	+	+	+	+	+
Офлайн	-	+	+	+	+
онлайн	+	+	+	+	+

Джерело: складено автором за допомогою [29], [30], [31], [32], [33], [34].

З таблиці можна побачити, що найбільше конкурентних переваг належить Welcome-Bell та Люстдорф. У Welcome-Bell вагомою перевагою є те, що вони розробили власні підручники, а також мають велику кількість філій. Люстдорф

надає послуги з вивчення великої кількості мов і готує студентів до міжнародних іспитів з усіх цих мов. Менш за все конкурентних переваг у Englishdom.

У табл. 2.11 порівняємо розглянуті заклади із майбутніми курсами «Мова-Міх». Такий аналіз допоможе виявити переваги серед конкурентів та оцінити основні тенденції на ринку.

Таблиця 2.11

Характеристика основних конкурентів мовних курсів «Мова-Міх»

Назва	Послуги, що надаються, які є спільними із «Мова-Міх»
«Люстдорф»	Підготовка до TOEFL/IELTS Підготовка до НМТ Англійська для дітей та дорослих Англійська для моряків Бізнес- англійська Навчання в офлайн та онлайн форматі Літній мовний табір Заняття у групах Індивідуальні заняття
Welcome-Bell	Підготовка до TOEFL/IELTS Підготовка до НМТ Навчання в офлайн та онлайн форматі Заняття у групах Індивідуальні заняття Англійська для дітей Мовний табір для дітей
Oratorica	Англійська для дітей та дорослих Польська для дітей та дорослих Українська для дітей та дорослих Навчання в офлайн та онлайн форматі Заняття в групах Індивідуальні заняття Підготовка до НМТ Підготовка до TOEFL/IELTS Літній мовний табір
Yappi	Ділова англійська Навчання в офлайн та онлайн форматі Заняття в групах Індивідуальні заняття Підготовка до TOEFL/IELTS
Englishdom	Навчання онлайн Англійська мова Заняття у групах Індивідуальні заняття Бізнес англійська Підготовка до IELTS

Джерело: складено автором на основі [29], [30], [31], [32], [33], [34].

З даної таблиці можна побачити, що у конкурентів є досить багато послуг, спільних з послугами «Мова-Міх». Найбільше послуг збігається з навчальним центром Люстдорф та мовними курсами Oratorica (по 9 одиниць).

Найменша кількість спільних послуг у «Мова-Міх» з Yappi та Englishdom (5 та 6 одиниць відповідно). Майже з усіма конкурентами співпадає формат навчання – онлайн та офлайн, заняття у групах та індивідуально. Усі конкуренти надають послуги з підготовки до міжнародних іспитів та послуги з вивчення англійської мови.

Отже, за даними табл. 2.11 можна зробити висновок, що мовні курси «Мова-Міх» будуть надавати як виключно «нішові» послуги, наприклад, заняття з бізнес-англійської, англійська для моряків, послуги з синхронного перекладу, так і послуги, які надає більшість конкурентів – послуги з підготовки до НМТ, англійська мова для дітей та дорослих, складення іспитів TOEFL/IELTS.

Незважаючи на те, що мовні курси «Мова-Міх» визначатимуться як локальний гравець на ринку, вони матимуть конкурентні переваги, що дозволить конкурувати із більш вагомими гравцями ринку, як, зокрема, Oratorica.

2.2. Оцінка внутрішніх конкурентних переваг бізнесу

В умовах мінливих ринкових відносин, воєнного стану в країні і активної конкуренції важливо тримати руку на пульсі свого бізнесу. У цьому допомагають різноманітні аналітичні інструменти, зокрема SWOT-аналіз. Він надає можливість дізнатися про сильні та слабкі сторони компанії, а також зовнішні можливості й загрози.

Результати, отримані під час проведення аналізу, є базисними елементами розробки стратегічних цілей і завдань підприємства. За підсумками цього аналізу можна розробляти маркетингову стратегію [20].

В таблиці 2.12 проведемо SWOT-аналіз новостворених курсів іноземних мов.

Таблиця 2.12

SWOT-аналіз новостворених курсів іноземних мов

Сильні сторони	Слабкі сторони
1.Різноманітність програм: курси для всіх рівнів знання мови, вікових груп та цілей (бізнес, подорожі, академічне навчання) 2.Висока якість навчання 3.Наявність бомбосховища 4.Гарний та затишний інтер'єр для навчання 5.Наявність маркетингової стратегії (Телеграм, Інстаграм, Фейбсук, Тік Ток) 6.Наявність місць для батьків (зал очікування) 7.Гнучкий розклад (заняття вранці, вдень,ввечері та на вихідних)	1.Нові курси, про які ще ніхто не знає 2.Обмежена кількість фінансів 3. Відсутність постійних клієнтів 4. Висока конкуренція
Можливості	Загрози
1.Рост цільової аудиторії 2.Додання нових видів курсів та програм 3.Розробка акційних програм 4.Проведення різних заходів (кіновечори, ігри на різних мовах) 5. Залучення носіїв мови	1.Продовження воєнного стану 2.Обстріли, відключення електроенергії, пошкодження майна 3.Кібератаки 4.Поява нових конкурентів

Джерело: складено автором на основі [20]

Отже, з таблиці 2.12 можна зробити висновок, сильні сторони та можливості новоствореного проєкту мають перевагу над слабкими сторонами та загрозами. На жаль, загрози це зовнішній стан, тому не можна якось сильно на це вплинути.

Аналіз PEST – інша назва аналізу PESTEL. Це поняття, яке зустрічається в теоріях маркетингу. PEST-аналіз – це інструмент стратегічного управління, який використовується для вивчення зовнішнього середовища організації або проєкту. Він допомагає виявити політичні (P), економічні (E), соціальні (S) та технологічні (T) фактори, що можуть вплинути на діяльність організації. PESTLE-аналіз включає також правові (L) та екологічні (E) фактори [30].

Після аналізу впливу політичних, економічних, соціокультурних і технологічних факторів зводимо в таблицю кінцеві результати – PEST - аналіз.

Інформація, зібрана під час PEST-аналізу, використовується для формування стратегічних планів. Розуміння зовнішніх факторів допомагає визначити довгострокові цілі і стратегії для їх досягнення. PEST-аналіз також забезпечує керівництво необхідною інформацією для прийняття обґрунтованих рішень, допомагаючи оцінити ризики і можливості, пов'язані з впливом зовнішніх факторів [22].

Завдяки регулярному проведенню PEST-аналізу організації здатні швидше адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Це важливо для підтримки конкурентоспроможності та стійкості бізнесу. PEST-аналіз також допомагає краще розуміти ринок, на якому працює організація, включаючи аналіз споживчих тенденцій, законодавчих змін, економічних умов і технологічних інновацій [22]. В таблиці 2.13 розглянемо PEST-аналіз новоствореного проєкту.

Таблиця 2.13

PEST-аналіз новоствореного проєкту

Фактори	
Політичні фактори 1. Політична ситуація в Україні 2. Співпраця з іншими країнами 3. Підтримка з боку інших держав 4. Державна підтримка та законодавча база	Економічні фактори 1. Стан та тенденції української економіки 2. Продуктивність праці 3. Можливості фінансування
Соціальні фактори 1. Чесність та прозорість ведення бізнесу 2. Демографічні тенденції 3. Тенденції у сфері освіти	Технологічні фактори 1. Рівень технологічності 2. Заохочення інновацій 3. Конкурентоспроможність країни 4. Екологічні тенденції та «зелений» бізнес

Джерело: складено автором на основі [22]

Отже, узагальнення отриманих результатів дозволяє зробити висновок про те, що більшість чинників зовнішнього середовища іноземних курсів є його потенційними загрозами. В цілому, PEST-аналіз є важливим інструментом для стратегічного управління, який допомагає організаціям ефективно оцінювати зовнішнє середовище, ідентифікувати ризики і можливості, а також розробляти стратегії для досягнення своїх цілей.

2.3. Формування витрат на створення та функціонування іноземних курсів

Стартовий капітал (початковий капітал) - це грошові або інші матеріальні ресурси, на фундаменті яких може почати будуватися бізнес. Це вид інвестиції, яка працює до того моменту, поки бізнес не почне приносити прибуток.

Однією з найважливіших причин невдач у підприємництві є недостатність стартового капіталу. Отже, майбутньому підприємцю необхідно провести детальні розрахунки для того, щоб оцінити фінансові потреби в процесі заснування та функціонування бізнесу.

Кошторис витрат проєкту є комплексом розрахунків для визначення розміру витрат на проєкт. Це документ, який визначає вартість проєкту та є інструментом контролю й аналізу витрат грошових коштів на проєкт.

На основі кошторису визначаються обсяги капітальних вкладень, які включають витрати на придбання технологічного, енергетичного та іншого обладнання, пристроїв, інструменту та виробничого інвентарю, необхідного для функціонування підприємства, роботи по монтажу цього обладнання, розробка проєктної документації та ін [23].

Складання кошторисів на роботи – це процес планування по відповідних статтях усіх витрат, що виникають під час виконання проєкту.

Планується орендувати офіс у спальному районі міста Одеса із ремонтом площею в 160м², за адресою: Люстдорфська дорога 140А.

Стан приміщення – повністю новий ремонт. Офіс має: централізоване опалення, пожежна та охоронна сигналізація, решітки на вікнах, зал очікування, 4 кабінети – (30м², 20 м², 18 м², 25² м), один вихід. (Додаток А) В одному кабінеті будуть проводитися розмовні клуби та синхронний переклад. В інших трьох кабінетах будуть проходити звичайні заняття з іноземних мов. Окрім цього офіс має бомбосховище, куди викладачі та студенти можуть пройти під час повітряної тривоги.

В таблиці 2.14 розрахуємо вартість придбання необхідного устаткування для новоствореного проєкту.

Таблиця 2.14

Розрахунок витрат на меблі, грн

Найменування	Кількість одиниць	За одиницю	Всього
Столи, шт	18	3000	54 000
Стіл для конференцій, шт	1	7000	7000
Стільце-крісло, шт	3	1900	5700
Диван, шт	2	1500	3000
Дошка, шт	4	3000	12 000
Вішалки для одягу, шт	5	3000	15 000
Квіти штучні, букет	4	5000	20 000
Журнальний столик, шт	1	6000	6000
Кава машина, шт	1	10 000	10 000
Інші атрибути інтер'єру, шт	-	10 000	10 000
Стільці, шт	50	1000	50 000
Кулер, шт	1	2000	2000
Рецепція, шт	1	15000	15000
Всього	-	68 400	244 700

Джерело: розроблено автором

З таблиці 2.14 можна побачити, що нам необхідно 244 700 грн для придбання необхідних меблів для новостворених курсів іноземних мов. Найбільш дорогими є кава машина та рецепція. Найдешевшими виявилися стільці та кулер.

Для більш швидкого обслуговування клієнтів треба придбати техніку. Розглянемо її в таблиці 2.15.

Таблиця 2.15

Вартість придбаних комп'ютерів, принтерів та програмного забезпечення

№	Найменування	Кількість, од.	Ціна за одиницю, грн	Ціна всього, грн	Фірма
1	Ноутбук	4	20 000	80 000	Samsung
2	Проектор	4	30 000	120 000	Lenovo
3	Телефон	1	5 000	5 000	Samsung
4	Роутер	1	800	800	ASUS
5	Ксерокс	1	3000	3000	Phaser
6	Принтер	1	5000	5000	Canon
7	Чайник	2	1000	2000	Philips
8	Генератор	1	12 000	12000	Einhell
9	Акустична система	1	10 000	10000	JBL
10	Лінгофонна кабіна	1	80 000	80 000	AudiPack
11	Навушники бездротові	1	2500	2500	Xiaomi
12	Мікрофон для передачі перекладу	1	2200	2200	Emiter-S
13	Комп'ютер	1	25 000	25 000	ARTLINE
	Всього	-	-	347 500	

Джерело: розроблено автором.

З таблиці 2.15 випливає, що необхідно 347 500 грн для придбання технічного обладнання для курсів іноземних мов.

Також іноземним курсам необхідно провести рекламну кампанію для того, щоб про курси дізналось якомога більше людей. Всі витрати на рекламу зведемо в таблицю 2.16.

Таблиця 2.16

Витрати на проведення рекламних заходів до відкриття іноземних курсів

№	Найменування заходу	Вартість, грн
1	Реклама в Instagram	30 000
2	Візитки	2000
3	Блогери	15 000
4	Зовнішня реклама (вивіска)	3000
5	Сайт	30 000
	Всього	80 000

Джерело: розроблено автором.

Отже, з таблиці 2.16 бачимо, що на рекламу курсів іноземних мов необхідно 80 000 грн.

В таблиці 2.17 розглянемо основні елементи стартового капіталу новостворених курсів іноземних мов.

Таблиця 2.17

Основні елементи стартового капіталу

№	Статті витрат (елементи стартового капіталу)	Сума, грн	Питома вага, %
1	Витрати на реєстрацію (включаючи отримання дозвільної документації)	3 000	0,38
2	Орендна плата за оренду приміщення (за 2 місяця)	30 000	3,79
3	Вартість придбання необхідних меблів	244 700	30,97
4	Вартість придбаних комп'ютерів, принтерів та програмного забезпечення	347 500	43,98
5	Вартість підключення до Інтернет	10 000	1,27
10	Витрати на проведення рекламних заходів до відкриття бізнесу	80 000	10,12
11	Витрати на установку охоронної сигналізації	30 000	3,79
12	Страховання бізнесу	20 000	2,53
13	Інші	25 000	3,16
	У С Ь О Г О	790 200	100
	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ		
1	Власні засоби	640 200	81
2	Кредити комерційних банків	150 000	19

Джерело: сформовано автором

Отже, з таблиці 2.17 бачимо, що необхідно 790 200 грн на створення іноземних курсів. Планується, що 640 200 грн буде вкладено з власних засобів та 150 000 грн придбано в кредит в «Приват банку» під 20% річних.

Детальна інформація щодо виплат по кредиту представлена у таблиці 2.18, що дозволяє отримати повне уявлення про умови кредиту та планування виплат.

Таблиця 2.18

Графік виплат по кредиту

Місяць	Тіло кредиту, тис. грн.	Плата за кредит, тис грн	Погашення тіла кредиту, тис грн	Сума платежу	Залишок тіла кредиту
1	150,00	2,50	20,00	22,50	130,00
2	130,00	2,17	20,00	22,17	110,00
3	110,00	1,83	20,00	21,83	90,00
4	90,00	1,50	20,00	21,50	70,00
5	70,00	1,17	20,00	21,17	50,00
6	50,00	0,83	30,00	30,83	20,00
7	20,00	0,33	20,00	20,33	0,00
Усього		10,33	150	160,33	470,00

Джерело: розроблено автором

Розрахунки, які проведені в таблиці 2.18 свідчать, що тіло кредиту складає 150 тис грн, відсоткова ставка – 20%, строк повернення тіла кредиту 7 місяців.

Нижче розглянемо формування поточних витрат.

В таблиці 2.19 розрахуємо заробітну плату та кількість персоналу для новостворених курсів іноземних мов.

Таблиця 2.19

Розрахунок фонду оплати праці

Посада	Кількість посадових ставок	Посадовий оклад, грн	Заробітна плата, грн	Заробітна плата за місяць з ЄСВ, грн
Директор (також виконує функції бухгалтера)	1	25 000	25 000	30 500
Вчитель	13	25 000	325 000	396 500
SMM-спеціаліст	1	13 000	13 000	15 860
Прибиральник	1	8000	8000	9760
Методист	1	25 000	25 000	30 500
Всього	17	96 000	396 000	483 120

Джерело: розроблено автором

З таблиці 2.19 можна побачити, що за штатним розкладом в новоствореного проєкту буде працювати 17 осіб, і для цього необхідно 483 120 грн в місяць на виплату заробітної плати.

Розрахунок комунальних послуг також є елементом поточних витрат. До них входять витрати на водопостачання, опалення, та електроенергію.

Вартість опалення за опалювальний сезон 2024 року в Одесі складе 18,23 грн. за 1 м².

Вартість 1 кВт/т у 2024 року в Одесі складе 7,50 грн. Разом місячна норма складе 1000 кВт.

Витрати на водопостачання та водовідведення на 1 м³ у 2024 році в Одесі складе 35,16 грн. Розрахунок комунальних платежів представлено у таблиці 2.20.

Таблиця 2.20

Витрати на комунальні послуги

Вид послуги	Одиниці вимірювання	Витрати за місяць	Тариф	Сума платежів	
				За місяць	За рік
1. Опалення (6 місяців)	На 1 м ²	140	18,23	2552,2	30 626,4
2. Електроенергія	кВт/г	1000	7,50	7500	90 000
3. Водопостачання	м ³	10	35,16	463,7	5 564,4
4. Охорона та протипожежна безпека	-	-	-	700	8400
Всього	х	х	х	11 215,9	134 590,8

Джерело: розраховано автором

Виходячи з даних таблиці 2.20 можна зробити висновок, що найбільшу частку у складі витрат на комунальні послуги, складає опалення та електроенергія. Згідно з проведеними розрахунками, поточні комунальні витрати для майбутніх курсів «Мова-Міх» становитимуть 11 215,9 грн за місяць та 134 590,8 рік відповідно.

Зведемо всі поточні витрати новостворюваного підприємства у таблицю 2.21.

Таблиця 2.21

Загальні поточні витрати на функціонування іноземних курсів

Найменування витрат	Витрати за місяць, грн	Витрати за рік, грн	Питома вага, %
1. Заробітна плата (з ЄСВ)	483 120	5797 440	93,72
2. Комунальні платежі	11 215,9	134 590,8	1,74
3. Виплати за кредитом	860,8	10 330	0,13
4. Реклама	10 000	120 000	1,55
5. Оренда приміщення	15 000	180 000	2,32
6. Послуги Інтернету	500	6 000	0,08
7. Інші витрати	3 000	36 000	0,46
Усього	432 196,7	6 284 360,8	100

Джерело: розроблено автором

З таблиці 2.21 бачимо, що поточні витрати в місяць будуть складати 432 196,7 грн, а в рік 6 284 360,8 грн.

Висновки до розділу 2

Отже, з другого розділу можна зробити наступні висновки:

1. Мовні курси «Мова-Міх» будуть надавати як виключно «нішові» послуги, наприклад, заняття з бізнес-англійської, англійська для моряків, послуги з синхронного перекладу, так і послуги, які надає більшість конкурентів – послуги з підготовки до НМТ, англійська мова для дітей та дорослих, складення іспитів TOEFL/IELTS.

Незважаючи на те, що мовні курси «Мова-Міх» визначатимуться як локальний гравець на ринку, вони матимуть конкурентні переваги, що дозволить конкурувати із більш вагомими гравцями ринку, як, зокрема, Oratorica.

2. Новостворені курси іноземних мов має дуже багато сильних сторін та можливостей, але в той же час є слабкі сторони та загрози. На жаль, загрози це зовнішній стан, тому не можна якось сильно на це вплинути.

Підсумовуючи проведений аналіз, ми можемо побачити, що найбільший вплив на діяльність компанії має група політичних факторів. Це спричинено насамперед нестабільністю ситуації в країні.

3. Необхідно 790 200 грн на створення іноземних курсів. Планується, що 640 200 грн буде вкладено з власних засобів та 150 000 грн придбано в кредит в «Приват банку» під 20% річних.

Поточні витрати в місяць будуть складати 432 196,7 грн, а в рік 6 284 360,8 грн.

РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВІДКРИТТЯ ІНОЗЕМНИХ КУРСІВ

3.1. Розрахунок показників економічної ефективності для проєкту курсів іноземних мов

Прогнозування прибутку – це процес формування комплексу заходів на основі завдань розвитку підприємства на певний період у майбутньому для забезпечення їх формування в необхідних кількостях і ефективного використання. Передбачити прибуток окремо від доходів і витрат неможливо, оскільки вони безпосередньо беруть участь у формуванні прибутку. Залежно від характеру діяльності підприємства кількість планових показників може змінюватися [24].

Щоб усунути ризик неприбутковості та покращити фінансові показники, рекомендується постійний аналіз та прогнозування прибутку. Тому критично важливим стає те, як визначити та застосувати прогнозні моделі на рівні підприємства. В таблиці 3.1 розглянемо запланований обсяг реалізації курсів за місяць та за рік від занять з англійської мови [25].

Таблиця 3.1

Розрахунок доходу від занять з англійської мови

№	Вид продукції	Ціна курсу, грн/міс	Обсяг в місяць		Обсяг в рік	
			осіб	Тис грн	осіб	Тис грн
1	Рівень А (А1, А2)	2400	20	48,0	240	576,0
2	Рівень В (В1, В2), у тому числі заняття з носієм	2400	20	48,0	240	576,0
3	Рівень С (С1), У тому числі заняття з носієм	3000	15	45,0	180	540,0
4	Бізнес - англійська	3200	10	32,0	120	384,0
5	Англійська для моряків	2800	10	28,0	120	336,0
	Усього	-	-	201,0	-	2412,0

Джерело: складено автором

З таблиці 3.1 бачимо, що за онлайн та офлайн групи з англійської мови бізнес буде отримувати 201 тис грн в місяць та 2412 тис грн за рік.

В таблиці 3.2 розглянемо запланований обсяг реалізації курсів за місяць та за рік від занять з польської мови.

Таблиця 3.2

Розрахунок доходу від занять з польської мови

№	Вид продукції	Ціна курсу, грн/міс	Обсяг в місяць		Обсяг в рік	
			осіб	Тис грн	осіб	Тис грн
1	Рівень А (A1, A2)	1600	20	32,0	240	384,0
2	Рівень В (B1, B2), у тому числі заняття з носієм	1600	20	32,0	240	384,0
3	Рівень С (C1), у тому числі заняття з носієм	2100	15	31,5	180	378,0
	Усього	-	-	95,5	-	1146,0

Джерело: складено автором

З таблиці 3.2 бачимо, що за онлайн та офлайн групи з польської мови бізнес буде отримувати 95,5 тис грн в місяць та 1146 тис грн за рік.

В таблиці 3.3 розглянемо запланований обсяг реалізації курсів за місяць та за рік від занять з української мови.

Таблиця 3.3

Розрахунок доходу від занять з української мови

№	Вид продукції	Ціна курсу, грн/міс	Обсяг в місяць		Обсяг в рік	
			осіб	Тис грн	осіб	Тис грн
1	Рівень А (A1, A2)	1400	20	28,0	240	336,0
2	Рівень В (B1, B2), у тому числі заняття з носієм	1400	20	28,0	240	336,0
3	Рівень С (C1), у тому числі заняття з носієм	1900	15	28,5	180	342,0
	Усього	-	-	84,5	-	1014,0

Джерело: складено автором

З таблиці 3.3 бачимо, що за онлайн та офлайн групи з української мови бізнес буде отримувати 84,5 тис грн в місяць та 1014 тис грн за рік.

В таблиці 3.4 розрахуємо дохід від інших послуг, таких як: переклад, індивідуальне заняття, підготовка до іспитів, літній табір та розмовний клуб.

Таблиця 3.4

Дохід від інших послуг

№	Вид продукції	Ціна курсу, грн/міс	Обсяг в місяць		Обсяг в рік	
			Кількість занять/замовлень	Тис грн	Кількість занять/замовлень	Тис грн
1	Розмовний клуб, заняття	300	15	4,50	180	54,0
2	Літній табір	8000	5	40,0	60	480,0
3	Індивідуальне заняття	700	50	35,0	600	420,0
4	Підготовка до ЗНО з іноземних курсів	3000	20	60,0	240	720,0
5	Підготовка до здачі TOEFL, IELTS	4000	15	60,0	180	720,0
6	послуги з синхронного перекладу	1000	20	20,0	240	240,0
7	послуги з перекладу документів	1000	50	50,0	600	600,0
	Усього	-	-	269,5	-	3234,0

Джерело: складено автором

З таблиці 3.4 бачимо, що дохід за інші послуги буде складати 269,5 тис грн на місяць та 3234 тис грн за рік.

Всього дохід буде складати 650,5 тис грн за місяць та 7 806 тис грн за рік.

Основою таких методів є побудова та аналіз відповідних математичних моделей. Якщо ми маємо справу з багатофакторними моделями або явищами, то для цього випадку краще використовувати метод множинного кореляційного регресійного аналізу. Ці методи можуть оцінити зовнішні та внутрішні зв'язки між факторами, що формують модель, і визначити, як динамічно функціонують і розвиваються результуючі ознаки [26].

Розрахуємо прибуток та грошовий потік за роками функціонування проєкту в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Розрахунок грошового потоку по проєкту за роками

Показники	За роками (тис, грн)				
	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	4-ий рік	5-ий рік
1. Виручка від реалізації продукції (послуг), усього	7 806,00	8 586,60	9 445,26	10 389,79	11 428,76
2. Поточні витрати, у тому числі:	6 284,36	6 912,80	7 604,08	8 364,48	9 200,93
% за кредитом	10,33	0	0	0	0
3. Фінансовий результат	1 521,64	1 673,8	1 841,18	2 025,31	2 227,83
4. Єдиний податок, 5%	390,30	429,33	472,26	519,49	571,44
5. Грошовий потік	1 131,34	1 244,47	1 368,92	1 505,81	1 656,39

Джерело: складено автором

Виручку від реалізації було розраховано в таблиці 3.1 та 3.2. За перший рік вона складе 7 806 тис грн, за п'ятий рік 11 428,76 тис грн.

У нашому випадку ПДВ не сплачується, тому виручка від реалізації буде дорівнювати чистому доходу.

Поточні витрати також були розраховані в другому розділі. За перший рік вони складуть 6284,36 тис грн, за п'ятий рік 9200,93 тис грн.

Фінансовий результат за перший рік складе 1 521,64 тис грн, за п'ятий рік 2 227,83 тис грн.

Єдиний податок складе 390,30 тис грн за перший рік, за п'ятий рік 571,44 тис грн.

Чистий прибуток знаходимо як різницю між чистим доходом, єдиним податком та поточних витрат. За перший рік чистий прибуток складе 1 131,34 тис грн. За п'ятий рік він складе вже 1 656,39 тис грн. Грошовий потік – це сума чистого прибутку та амортизаційних відрахувань. У нашому випадку амортизаційних відрахувань немає, тому грошовий потік буде дорівнювати чистому прибутку.

За перший рік він складе 1 131,34 тис грн, за п'ятий 1 656,39 тис грн.

Надані показники свідчать про стійке зростання та розвиток курсів іноземних мов протягом 5 років. Спостерігається позитивна динаміка за всіма ключовими показниками.

Найголовнішим видом надходжень для будь-якого промислового, торгівельного або підприємства сфери послуг є виручка від реалізації. Виручка від реалізації – це один із ключових економічних показників, який відображає суму грошових надходжень, отриманих підприємством від продажу своїх товарів, послуг чи робіт протягом певного періоду часу. Основними факторами, що впливають на її рівень є кількість, асортимент і якість продукції, а також ціна на продукцію, та кількість ланок від виробника до роздрібного продавця. Цей показник є фундаментальним для розуміння фінансового стану та ефективності діяльності підприємства [27].

Показники ефективності використання основних фондів (фондовіддача основних фондів, фондоємність продукту, рентабельність основних фондів, фондовіддача активної частини основних фондів).

Поточні витрати – це економічний показник, який включає всі витрати, пов'язані з поточною діяльністю підприємства протягом певного періоду часу. До них відносяться витрати на оплату праці, матеріальні витрати, амортизаційні відрахування, комунальні платежі, витрати на оренду, транспортні витрати та інші витрати, необхідні для забезпечення нормального функціонування підприємства. Поточні витрати визначають необхідний рівень фінансування для підтримки повсякденної діяльності підприємства. Контроль за поточними витратами допомагає уникнути дефіциту коштів та забезпечити фінансову стабільність [28].

Фінансовий результат – це показник, що відображає кінцевий підсумок фінансово-господарської діяльності підприємства за певний період. Він може бути позитивним (прибуток) або негативним (збиток) і є важливим індикатором ефективності управління ресурсами та загального фінансового стану підприємства.

Прибуток – частина доходу, що залишається після того, як підприємство погашає всі витрати, пов'язані з виробництвом, реалізацією продукції та іншими видами діяльності. В ринкових умовах прибуток є джерелом усіх фінансових ресурсів підприємства і відображає основну мету існування підприємства на ринку та профіль його діяльності.

Прибуток від реалізації визначається як різниця між виручкою від реалізації (без ПДВ і акцизу) і повною собівартістю продукції [36].

Прибуток від реалізації майна включає прибуток від реалізації матеріальних (основних засобів), нематеріальних активів, інших корпоративних цінних паперів тощо, визначений як різниця між ціною реалізації та балансовою (залишковою) вартістю проданого об'єкта.

Нереалізовані операційні прибутки включають прибуток від спільної діяльності підприємства, відсотки від продажу акцій, облігацій та інших цінних паперів, штрафи, сплачені іншими підприємствами за порушення договірних зобов'язань, доходи від володіння боргом [36].

Грошовий потік (cash flow) – одне з найважливіших понять сучасного фінансового аналізу, фінансового планування та управління фінансами.

Грошовий потік відображає рух грошових коштів підприємства за певний період часу. Він включає всі надходження і витрати грошей, які відбуваються в процесі діяльності підприємства.

Грошовий потік є критично важливим економічним показником. Він забезпечує фінансову стабільність, платоспроможність, підтримує прийняття інвестиційних рішень та оцінку операційної ефективності. Для нового підприємства аналіз грошового потоку є основою для фінансового планування, управління ризиками та залучення інвестицій, що сприяє успішному старту та стійкому розвитку в конкурентному середовищі.

В таблиці 3.6 розрахуємо показники економічної ефективності проекту та зробимо наступні висновки.

Таблиця 3.6

Розрахунок показників ефективності проєкту, тис грн

Показники економічної ефективності	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік	5-й рік
1. Стартовий капітал	790,20	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Грошовий потік	1 131,34	1 244,47	1 368,92	1 505,81	1 656,39
3. Ставка дисконтування	0,24	0,24	0,24	0,24	0,24
4. Чиста поточна вартість (NPV)	122,17	931,53	1 649,51	2 286,43	2 851,44
5. Внутрішня норма прибутковості (IRR)	-	-	-	-	1,89
6. Індекс прибутковості (PI)	1,43	1,57	1,73	1,91	2,10
7. Термін окупності	8 місяців				

Джерело: складено автором

У таблиці наведено показники, що характеризують доцільність створення підприємства: чиста поточна вартість (NPV), індекс прибутковості (PI), внутрішня норма прибутковості (IRR) та термінокупності. Стартовий капітал визначено у другому розділі, а грошовий потік розраховано в таблиці 3.3.

Одним з важливих показників є чистий приведений прибуток (NPV), який визначає кінцевий результат проєкту [34]. NPV розраховується як дисконтований фінансовий результат підприємства. За п'ять років при дисконтній ставці 24% NPV становить 2 851,44 тис. грн.

Внутрішня норма прибутку (IRR) — це показник рентабельності, який допомагає визначити, чи варто інвестувати в проєкт [34]. У нашому випадку IRR з п'ятого року становить 1,89.

Індекс прибутковості (PI) показує відношення між початковими інвестиціями та поточними доходами від проєкту [34]. Цей індекс розраховується як відношення NPV до початкових вкладень і на п'ятому році становить 2,10, що свідчить про зростання вартості підприємства.

Термін окупності відображає час, за який підприємство відшкодує первинні витрати [34]. Цей показник розраховується як відношення початкових витрат до чистого прибутку і у нашому випадку становить 0,7 року, або 8,4 місяця.

3.2. Аналіз можливих ризиків та заходи щодо їх мінімізації

Ризик – це ймовірність настання події або ситуації, яка може мати негативні наслідки для організації. Управління ризиками полягає в ідентифікації, оцінці та контролі ризиків, щоб мінімізувати їх вплив на організацію. Види ризиків можуть бути різноманітними.

Стратегічні ризики пов'язані з прийняттям невірних рішень щодо стратегії організації, що може призвести до втрати конкурентних переваг. Операційні ризики виникають через збої в процесах, системах або через людський фактор, що може вплинути на повсякденну діяльність організації. Фінансові ризики пов'язані з управлінням фінансами, включаючи коливання ринкових цін, кредитний ризик, валютні ризики тощо. Репутаційні ризики стосуються подій, які можуть негативно вплинути на репутацію організації, наприклад, скандали або негативні відгуки. Юридичні ризики виникають через можливість юридичних санкцій або збитків через невідповідність законодавству та нормативним актам. Технологічні ризики пов'язані з використанням технологій, включаючи збої в інформаційних системах, кіберзагрози та швидкий розвиток технологій, що може зробити поточні системи застарілими. Природні ризики виникають через природні явища, такі як землетруси, повені, пожежі, які можуть мати катастрофічні наслідки для діяльності організації.

Управління ризиками – це процес застосування методів аналізу ризиків для прийняття кращих рішень щодо проєктних інвестицій, графіка, якості та інших аспектів управління проєктом [36].

Кожна організація стикається з дещо різними ризиками, які можуть походити з багатьох різних джерел. З цієї причини організації повинні проводити періодичну оцінку ризиків та реалізовувати план для пом'якшення можливих збоїв.

Таблиця 3.7

Реєстр ризиків проєкту створення курсів іноземних мов в Одесі

Опис ризику	Оцінка ймовірності (1-10)	Оцінка впливу (1-9)	Інтегральна оцінка	Стратегія	Дії
Низький попит на послуги на ринку	3	8	24	зменшення	Маркетингові заходи для збільшення свідомості і привертання клієнтів. Адаптація програм навчання для задоволення потреб клієнтів.
Висока конкуренція	8	9	72	зменшення	Розвиток унікальної пропозиції та конкурентоспроможності, можливе зниження цін або надання додаткових послуг.
Політична нестабільність у країні	10	7	70	зменшення	Моніторинг політичних подій
Зміни у вимогах до іноземної освіти	5	6	30	зменшення	Оновлення програм та методик навчання для відповідності до нових законодавчих вимог.
Проблеми з підбором кадрів	7	9	63	перенесення	Рекрутинг та навчання персоналу, створення програм утримання кваліфікованих кадрів.
Кібератаки	7	9	63	уникнення	Захист інформаційної структури, створення резервних копій даних та інші заходи з кібербезпеки.
Демографічні тенденції	6	6	36	зменшення	Аналіз демографічних даних для розуміння змін у складі та потребах аудиторії, а також адаптація програм.
Податкові та фінансові ризики	7	8	56	зменшення	Консультації з фінансовими експертами та утримання резервних фінансових ресурсів.
Ракетні атаки	5	10	50	уникнення	Захист інформаційної інфраструктури та створення резервних каналів зв'язку для відновлення роботи.
Перебої з доступом до електроенергії, водо- та теплопостачання, мобільного зв'язку	8	7	56	уникнення	Забезпечення резервних джерел енергопостачання та технічного обладнання.
Сезонність	8	7	56	прийняття	Проведення маркетингових кампаній та адаптація графіку роботи до сезонних коливань.
Пожежа	5	9	45	прийняття	Розробка плану евакуації, наявність вогнегасників та страхування.
Карантин	6	5	30	прийняття	Проведення онлайн-навчання, робота здалеку та підтримка студентів під час обмежень.

Продовження таблиці 3.7

Погодні умови	4	3	12	прийняття	Розробка резервного плану для проведення занять у відкритому просторі або в іншому вигляді.
Складнощі з орендою приміщення	6	8	48	перенесення	Пошук альтернативних варіантів оренди та проведення переговорів з орендодавцями.
Постачальник порушив договір	5	6	30	перенесення	Пошук альтернативних постачальників та вжиття юридичних заходів.
Репутаційні ризики (негативні відгуки)	5	7	35	уникнення	Вироблення системи збору та вирішення скарг, активний моніторинг соціальних медіа для попередження та відповіді на негативні відгуки.
Неправильне ціноутворення, що може призвести до втрати прибутку	6	8	48	прийняття	Постійний аналіз цін та конкурентоспроможності, коригування цін відповідно до ринкової ситуації.
Проблеми з отриманням необхідних ліцензій та дозволів	4	8	32	перенесення	Співпраця з юридичними експертами для вирішення правових питань. Ведення постійного моніторингу змін у законодавстві та вимогах регулюючих органів. Систематичне ведення документації та відповідь на вимоги регулюючих органів. Взаємодія з відповідними установами та подача апеляцій у разі відмови в наданні дозволу
Вихід із ладу техніки	4	8	32	прийняття	Регулярне технічне обслуговування та профілактика обладнання. Укладання контрактів на технічне обслуговування з надійними постачальниками. Швидка реакція на технічні неполадки з метою їх виправлення. Розробка планів невідкладних дій та резервних варіантів для забезпечення безперебійної роботи.

Джерело: складено автором

Отже, ми визначили можливі ризики для нашого проєкту, найбільш впливовими серед них є: висока конкуренція, політична нестабільність у країні, проблеми з підбором кадрів, кібератаки, податкові та фінансові ризики, ракетні атаки, перебої з доступом до електроенергії, водо - та теплопостачання, пожежа, складнощі з орендою приміщення, неправильне ціноутворення, що може призвести до втрати прибутку.

В таблиці 3.8 побудуємо пелюсткову діаграму оцінки ризиків та зробимо подальші висновки.

Таблиця 3.8

Побудова пелюсткової діаграми оцінки ризиків

1	Висока конкуренція	72
2	Політична нестабільність у країні	70
3	Проблеми з підбором кадрів	63
4	Кібератаки	63
5	Податкові та фінансові ризики	56
6	Ракетні атаки	50
7	Перебої з доступом до електроенергії, водо- та теплопостачання	56
8	Пожежа	45
9	Складнощі з орендою приміщення	48
10	Неправильне ціноутворення, що може призвести до втрати прибутку	48

Джерело: складено автором

Рис.3.1. Оцінка ризиків проєкту відкриття курсів іноземних мов

Джерело: складено автором на основі табл.3.8

Отже, найбільший ризик для нашого проєкту – це висока конкуренція, а найменший – пожежа.

Висновки до розділу 3

Отже, з розділу 3 можна зробити наступні висновки:

1. За онлайн та офлайн групи з англійської мови бізнес буде отримувати 201 тис грн в місяць та 2412 тис грн за рік, з польської мови – 95,5 тис грн в місяць та 1146 тис грн за рік, з української мови – 84,5 тис грн в місяць та 1014 тис грн за рік. Дохід за інші послуги буде складати 269,5 тис грн на місяць та 3234 тис грн за рік. Всього дохід буде складати 650,5 тис грн за місяць та 7 806 тис грн за рік.

Виручка від реалізації за перший рік складе 7 806 тис грн, за п'ятий рік 11 428,76 тис грн.

Фінансовий результат за перший рік складе 1 521,64 тис грн, за п'ятий рік 2 227,83 тис грн.

За перший рік чистий прибуток складе 1 131,34 тис грн. За п'ятий рік він складе вже 1 656,39 тис грн. Грошовий потік буде дорівнювати чистому прибутку. За перший рік він складе 1 131,34 тис грн, за другий 1 656,39 тис грн.

2.Новостворюваний проєкт окупиться майже за 8 місяців.

3.Ми визначили можливі ризики для нашого проєкту, найбільш впливовими серед них є: висока конкуренція, політична нестабільність у країні, проблеми з підбором кадрів, кібератаки, податкові та фінансові ризики, ракетні атаки, перебої з доступом до електроенергії, водо- та теплопостачання, пожежа, складнощі з орендою приміщення, неправильне ціноутворення, що може призвести до втрати прибутку.

ВИСНОВКИ

Отже, в кваліфікаційній роботі було досліджено тему «Економічне обґрунтування проекту створення курсів іноземних мов» та зроблено наступні висновки:

1.Сьогодні знанням англійської здивувати когось складно. Тому все більше людей прагнуть швидше вивчити його, а також урізноманітнити свої знання іншими мовами. Хтось просто сприймає це як хобі, інші розраховують на місце в іноземній компанії або на переваги у своєму резюме.

Загалом майже третина дорослих жителів України не володіють іноземною мовою на жодному рівні – 31,8%.

Основні перешкоди для навчання включають брак часу (38%), важливіші життєві пріоритети (34%), брак фінансів (33%) і відсутність мотивації (31%).

2.Мовні курси – це бізнес, який завжди буде актуальним. За франшизою або відкрити щось унікальне в світі – неважливо, це буде корисно і прибутково. Відповідно до законодавства України право на здійснення підприємницької діяльності мають юридичні особи та фізичні особи-підприємці. Під приватними підприємствами розуміються юридичні особи, створені на основі юридичних осіб або індивідуальної приватної власності. Тобто спочатку необхідно визначитися з бажаною організаційною формою заходу. Як юридичні особи (приватні підприємства), так і ФОП мають право використовувати робочу силу найманих працівників, що відображається у відповідних статутних та реєстраційних документах.

3. З юридичної точки зору реєстрація освітнього підприємництва в Інтернеті нічим не відрізняється від іншого звичайного офлайн-підприємництва.

В нашому випадку оберемо ФОП 3 групи. ФОП 3 групи веде облік доходів у будь-якій зручній формі. Декларація платника єдиного податку подається раз на рік протягом 60 календарних днів з початку року (1 січня – 1 березня).

КВЕД буде обрано 85.59 – «Інші види освіти, н. в. і. у.»

4. Мовні курси «Мова-Міх» будуть надавати як виключно «нішові» послуги, наприклад, заняття з бізнес-англійської, англійська для моряків, послуги з синхронного перекладу, так і послуги, які надає більшість конкурентів – послуги з підготовки до НМТ, англійська мова для дітей та дорослих, складення іспитів TOEFL/IELTS.

Незважаючи на те, що мовні курси «Мова-Міх» визначатимуться як локальний гравець на ринку, вони матимуть конкурентні переваги, що дозволить конкурувати із більш вагомими гравцями ринку, як, зокрема, Oratorica.

5. Новостворені курси іноземних мов має дуже багато сильних сторін та можливостей, але в той же час є слабкі сторони та загрози. На жаль, загрози це зовнішній стан, тому не можна якось сильно на це вплинути.

Підсумовуючи проведений аналіз, ми можемо бачити, що найбільший вплив на діяльність компанії має група політичних факторів. Це спричинено насамперед нестабільністю ситуації в країні.

6. Необхідно 790 200 грн на створення іноземних курсів. Планується, що 640 200 грн буде вкладено з власних засобів та 150 000 грн придбано в кредит в «Приват банку» під 20% річних.

Поточні витрати в місяць будуть складати 432 196,7 грн, а в рік 6 284 360,8 грн.

7. За онлайн та офлайн групи з англійської мови бізнес буде отримувати 201 тис грн в місяць та 2412 тис грн за рік, з польської мови – 95,5 тис грн в місяць та 1146 тис грн за рік, з української мови – 84,5 тис грн в місяць та 1014 тис грн за рік. Дохід за інші послуги буде складати 269,5 тис грн на місяць та 3234 тис грн за рік. Всього дохід буде складати 650,5 тис грн за місяць та 7 806 тис грн за рік.

Виручка від реалізації за перший рік складе 7 806 тис грн, за п'ятий рік 11 428,76 тис грн.

Фінансовий результат за перший рік складе 1 521,64 тис грн, за п'ятий рік 2 227,83 тис грн.

За перший рік чистий прибуток складе 1 131,34 тис грн. За п'ятий рік він складе вже 1 656,39 тис грн. Грошовий потік буде дорівнювати чистому прибутку. За перший рік він складе 1 131,34 тис грн, за другий 1 656,39 тис грн.

Новостворюваний проєкт окупиться майже за 8 місяців.

8. Найбільш впливовими ризиками для майбутнього проєкту є: висока конкуренція, політична нестабільність у країні, проблеми з підбором кадрів, кібератаки, податкові та фінансові ризики, ракетні атаки, перебої з доступом до електроенергії, водо- та теплопостачання, пожежа, складнощі з орендою приміщення, неправильне ціноутворення, що може призвести до втрати прибутку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Курси іноземних мов. URL: <https://business.diia.gov.ua/idea/osvita/kursi-inozemnih-movm> (дата звернення 03.03.2024)
2. Чому українці погано знають іноземні мови: сумна статистика і неочікувані поради URL: https://24tv.ua/education/yak-ukrayintsyam-shvidko-vivchiti-inozemni-movi-povini-ukrayini_n1376279 (дата звернення 03.03.2024)
3. Майже третина українців не знає жодної іноземної мови, — дослідження КМІС. URL: <https://detector.media/infospace/article/209207/2023-03-22-mayzhe-tretyna-ukraintsiv-ne-znaie-zhodnoi-inozemnoi-movy-doslidzhennya-kmis/> (дата звернення 04.03.2024)
4. Українці суттєво покращили рівень володіння іноземними мовами у 2022 році. URL: https://osvitoria.media/news/ukrayintsi_staly_aktyvnishe_vchyty_anglyisky_movu_p_id_chas_vinyu/ (дата звернення 06.03.2024)
5. Скільки українців говорять англійською мовою? URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/2888/how-many-ukrainians-speak-english> (дата звернення 06.03.2024)
6. В Україні провели опитування на знання іноземних мов: англійську знає лише 40% українців – Мінцифри. URL: <https://unn.ua/news/v-ukrayini-proveli-opituvannya-na-znannya-inozemnikh-mov-angliysku-znae-lishe-40-ukrayintsiv> (дата звернення 10.03.2024)
7. Майже третина українців не знають жодної іноземної мови. URL: <https://suspilne.media/culture/609715-majze-tretina-ukrainciv-ne-volodiut-zodnou-inozemnou-movou/> (дата звернення 11. 03. 2024)
8. Що потрібно, щоб відкрити власні курси іноземних мов? URL: <https://justa.com.ua/articles/shcho-potribno-shchob-vidkriti-vlasni-kursi-inozemnih-mov/> (дата звернення 12.03.2024)

9. ФОП 3 група. URL: <https://diia.gov.ua/tax-systems/3-grupa> (дата звернення 15.03.2024)
10. Коди видів економічної діяльності за КВЕД-2010. URL: <https://services.dtkr.ua/classifiers/kved/class/47.52> (дата звернення: 28.03.2024)
11. Групи платників єдиного податку в Україні. URL : <https://services.dtkr.ua/catalogues/indexes/14> (дата звернення: 26.03.2024)
12. Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. *Офіційна сторінка департаменту державної реєстрації та нотаріату*. URL: http://ddr.minjust.gov.ua/uk/6616a41ddf8d76b37d55bc1ab44ba509/normatyvnopravo_baza/. (дата звернення: 26.03.2024)
13. Ліцензія на освітню діяльність. URL: <https://pravdop.com.ua/licenziya-na-obrazovatelnuyu-deyatelnost/> (дата звернення 27.03.2024)
14. Перелік документів для укладання договору оренди державного нерухомого майна. URL: https://www.spfu.gov.ua/userfiles/old/pdf/file_1451030614_doc_01022013_1.pdf (дата звернення 28.03.2024)
15. Global trends in foreign language demand and proficiency. Student Travel Planning Guide. 2018. URL: <https://studenttravelplanningguide.com/global-trends-in-foreignlanguage-demand-and-proficiency/> (дата звернення 28.03.2024)
16. Language services industry in the U.S. - Statistics & Facts. Statista. 2021. URL: <https://www.statista.com/topics/2152/language-services-industry-intheus/#dossierSummary> (дата звернення 29.03.2024)
17. Market size of the global language services industry from 2009 to 2021. Statista. 2021. URL: <https://www.statista.com/statistics/257656/size-of-the-global-languageservices-market/> (дата звернення 30.03.2024)
18. Global English Language Learning Market 2020. Marketquest.biz. 2020. URL: <https://www.marketquest.biz/report/13088/global-english-language-learningmarket-2020-by-company-regions-type-and-application-forecast-to-2025> (дата звернення 02.04.2024)

19. Основи бізнесу: навч. посіб/за ред. Н.В. Сментини. Харків: «Діса плюс», 2021. 238 с.
20. Проєктний аналіз : навч. посіб / за ред. В. А. Карпова. Київ: Кондор, 2019. 324 с.
21. Zakharchenko N., Horbachenko S., Hrinchenko R., Topalova I., Fialkovska A. Formation principles of the organizational and economic management mechanism of the regional enterprise's creative potential. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2021. No 4(39), P. 405–414
22. Trachenko L., Lazorenko L., Maslennikov Ye., Hrinchenko Yu., Arsawan I.W.E., Koval V. Optimization modeling of business processes of engineering service enterprises in the national economy. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2021. № 4. P.165-171.
23. Trachenko L., Pudychева Н., Koshelok H., Gorlova O. Neskhodovskyi I., Sedikov D. Applying optimization models for the formation of the management system of business processes. *Intellectual economics*. 2021. № 15 (2). P. 96-112.
24. Траченко Л.А. Сучасне управління бізнесом: оцінка відмінностей за концепцією TQM та міжнародними стандартами. *Вісник НУБГП. Серія «Економічні науки»*. 2021. Вип. 4 (96). С. 231-241
25. Про охорону праці : Закон України від 14 жовтня 1992 року №2695-ХІІ. Дата оновлення: 01.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 29.04.24)
26. Фіалковська А. А. Забезпечення підтримки та розвитку підприємництва в умовах глобальних викликів. *Економічні інновації*. 2021. Том 23, Випуск 3 (80). С. 362-372
27. Andreichenko, A., Zakharchenko, N., Zhadanova, Yu., Korolova, O., Navolska, N. Conceptual model of macro-regulation of social-economic relations in the conditions of innovative-investment development of Ukraine. *Збірник наукових праць "Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики"*. Харків, 2021. Випуск 1 (36). С. 272-280

28. Horbachenko S., Syvolap L., Nikitchenko S., Revenko A., Riabeka Y. Innovative development of Ukraine's economy. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2021. No 3 (38). P. 397-409
29. Онлайн школа англійської. URL: <https://www.englishdom.com/ua/> (дата звернення 27.04.2024)
30. Курси вивчення іноземних мов Welcome-bell. URL: <https://welcome-bell.ua/> (дата звернення 28.04.2024)
31. Курси англійської мови в Одесі. URL: <https://www.oratorica.ua/ua/odessa>
32. Люстдорф, навчальний центр. URL: <https://www.education.ua/courses/company/671/> (дата звернення 29.04.2024)
33. Бізнес англійська онлайн URL: <https://yappi.com.ua/> (дата звернення 29.04.2024)
34. Курси англійської мови в мережі шкіл Green Forest URL: <https://greenforest.com.ua/>(дата звернення 29.04.2024)
35. Школа англійської мови Green Country URL: <https://greencountry.com.ua/> (дата звернення 29.04. 2024)
36. Економіка та організація підприємницької діяльності: навч.посіб/ за заг. ред. д.е.н. Н.В. Сментини. Київ, 2019. 320 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Розклад групових занять з англійської мови курсів іноземних мов «Мова-Міх»

	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця	Субота	Неділя
10:00	Переклад документі в (на замовленн я	Переклад документі в (на замовленн я	Переклад документі в (на замовленн я	Переклад документі в (на замовленн я	Переклад документі в (на замовленн я	С1 Англ Діти	
11:00							
12:00							
13:00	Обідня перерва						
14:00	A1 Англ діти	A2 Англ діти	A1 Англ діти	A2 Англ діти	A1 Англ діти	A2 Англ діти	
15:00	B2 Англ діти	B1 Англ діти	B2 Англ діти	B1 Англ діти	B2 Англ діти		
16:00	Підготовк а до НМТ	Підготовка до здачі TOEFL, IELTS	Бізнес-англійськ а	Підготовк а до здачі TOEFL, IELTS	Бізнес-англійська		
17:00							
18:00	Англ А1 дорослі	Англ В1 дорослі	Англ А1 дорослі	С1 Англ діти	Підготовк а до НМТ		
19:00	Англ А2 дорослі	Англ В2 дорослі	Англ А2 дорослі	Англ В2 дорослі	Англійськ а для моряків		
20:00							
22:00	Англ С1 дорослі	Англійськ а для моряків	Англ С1 дорослі	Англ В1 дорослі			

Додаток Б

Розклад групових занять з польської мови курсів іноземних мов «Мова-
Міх» Кабінет 2

	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця	Субота	Неділя
10:00	Переклад документі в (на замовленн я	Переклад документі в (на замовленн я	Переклад документі в (на замовленн я	Переклад документі в (на замовленн я	Переклад документі в (на замовленн я	C1 Діти	
11:00						Перерва	
12:00						A2 діти	
13:00	Обідня перерва						
14:00	A1 діти	A2 діти	A1 діти	A2 діти	A1 діти		
15:00	B2 діти	B1 діти	B2 діти	B1 діти	B2 діти		
16:00	A1 дорослі	B1 дорослі	A1 дорослі	C1 діти	B1 дорослі		
17:00	A2 дорослі	B2 дорослі	A2 дорослі	B2 дорослі			
18:00							
19:00	C1 дорослі		C1 дорослі				
20:00							
22:00							

Додаток В

Розклад групових занять з української мови курсів іноземних мов «Мова-
Міх» Кабінет 3

	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця	Субота	Неділя
10:00	Переклад документі в (на замовленн я	Переклад документі в (на замовленн я	Переклад документі в (на замовленн я	Переклад документі в (на замовленн я	Переклад документі в (на замовленн я	C1 Діти	
11:00						Перерва	
12:00						A2 діти	
13:00	Обідня перерва						
14:00	A1 діти	A2 діти	A1 діти	A2 діти	A1 діти		
15:00	B2 діти	B1 діти	B2 діти	B1 діти	B2 діти		
16:00	A1 дорослі	B1 дорослі	A1 дорослі	C1 діти	B1 дорослі		
17:00	A2 дорослі	B2 дорослі	A2 дорослі	B2 дорослі			
18:00							
19:00	C1 дорослі	Підготовка до НМТ	C1 дорослі	Підготовк а до НМТ			
20:00							
22:00							

Розмовний клуб буде влаштовуватися в окремому кабінеті № 4 за таким розкладом:

Англійська мова – субота 11.30 – 13.00

Польська мова – п'ятниця 17.30 – 19.00

Українська мова – субота 13.30 – 15.00

В інші дні в цьому кабінеті буде проводитися синхронний переклад. День та час будуть узгоджуватися із замовником.

